

JAAR
VERSLAG

20
17

regionaal historisch centrum limburg

Jaarverslag
van het
Regionaal Historisch Centrum Limburg
2017

Sint Pieterstraat 7
6211 JM Maastricht
+31 (0)43 328 55 00
info@rhcl.nl | www.rhcl.nl

Inhoudsopgave

Voorwoord	3
1. Toezicht en advies	5
1.1 Toezicht en advies op niet-overgedragen archieven gemeenten	5
1.2 Regionalisering toezichthouders	7
1.3 Provincie Limburg	7
1.4 Rijksarchieven/rijksdiensten in de provincie Limburg	8
1.5 Overzicht aanwinsten en verliezen	9
2. Toegankelijk maken	13
2.1 Archieftoegangen	14
2.2 CBS op orde	15
2.3 Materieel behoud en depotorde	15
2.4 Ontsluiten van archieven en collecties	17
2.5 Digitale duurzaamheid	20
3. Publieksactiviteiten	23
3.1 Maand van de geschiedenis	23
3.2 Pioneers	24
3.3 Andere hoogtepunten van 2017	25
3.4 Educatie	26
3.5 Publicaties	27
3.6 Medewerking aan publieksactiviteiten van derden	28
4. Dienstverlening	27
4.1 Kwaliteitsmonitor 2017	29
4.2 Diensten studiezaal	30
4.3 Bezoekersraad	31
4.4 Raadplegen en presentatie via internet	32
5. Financiën	35
5.1 Algemeen	35
5.2 Balans	38
5.3 Toelichting op de balans	40
5.4 Ratio's / kengetallen	47
5.5 Exploitatierkening	48
5.6 Specificaties exploitatierkening	49
5.7 Toelichting op de exploitatierkening	51
5.8 Kasstroom	54
5.9 Afschrijvingen	56
5.10 Accountantsverklaring	58

6. Bedrijfsvoering	59
6.1 Bestuur en directie	59
6.2 Gebouw	60
6.3 ICT	61
6.4 Secretariaat	61
6.5 Personeel	62
6.6 Ziekteverzuim	63
6.7 P&O	63
6.8 Cursussen en bijscholing	63
6.9 Medezeggenschap	63
6.10 BHV	63
7. Feiten & cijfers	65
8. Relaties en representatie	
8.1 Vrienden van het RHCL	67
8.2 Vertegenwoordiging RHCL	67

Voorwoord

Het jaar 2017 was een succesvol jaar voor het Regionaal Historisch Centrum Limburg.

Vooral vanwege onze zorg voor nog meer toegankelijkheid en mede ook digitalisering van archiefbronnen zien we een toename van toegevoegde scans voor raadpleging. Neem eens een kijkje op *archieven.nl*

Het project '*Inventarisatie Domaniale Mijn archief*' (hoofdstuk 2.9), dat wij mede kunnen uitvoeren door subsidieverlening van de Stichting Behoud Mijnhistorie, is gestart in september en heeft reeds enkele nieuwe facetten van onze oudste mijngeschiedenis blootgelegd. Het is altijd weer een verrassing wat gevonden wordt in deze –soms eeuwenoude- documenten die berusten in onze archiefbewaarplaats en nu worden voorberekt voor ordening en toegankelijkheid voor een ieder die nader onderzoek wil gaan doen. Een nieuw stukje informatie wordt toegevoegd aan de geschiedenis.

Toegankelijkheid, duurzaamheid en raadpleging zijn de trefwoorden die het RHCL in 2017 in alle facetten van het werk laat zien. Dit jaarverslag geeft een overzicht van onze belangrijkste activiteiten en werkzaamheden zowel op het gebied van het wettelijk toezicht op archieven van gemeenten, de Rijksinstellingen en de provincie Limburg, als wel de verscheidenheid aan werkzaamheden op het gebied van Archieven en Collecties die zich onder de hoede van het RHCL bevinden. Met inzet van de professionele kwaliteit van onze medewerkers en met dank aan de vele vrijwilligers bij het RHCL is er ook weer in 2017 een mooi resultaat neergezet.

Daarnaast laat 2017 een dynamisch publieksprogramma zien dat door de vele facetten en een verscheidenheid aan onderwerpen een breed publiek heeft aangesproken. Vermeldenswaard is zondermeer de conferentie voor vakmensen die bij het RHCL werd gehouden in februari "*Perkament, papier & pixels*". Waar papieren erfgoed de nieuwe digitale exponent ontmoet. De in september geopende expositie PIONEERS was voor het RHCL een verrassende samenwerking met de Provincie Limburg en kunstenaars. Het laat zien dat het gebruik van ons prachtige gebouw met en door onverwachte samenwerkingsrelaties tot iets moois kan leiden.

Hoogtepunt voor 2017 was zondermeer de maand oktober, geheel in het teken van de *Maand van de Geschiedenis*. De feestelijke opening op zondag 1 oktober in het Parkstad Limburg Theater was zeer geslaagd en werd uitermate goed bezocht. Meer over onze publieksactiviteiten kunt u terugvinden in het eerste hoofdstuk van dit jaarverslag.

Graag wil ik in dit voorwoord voor het verslagjaar 2017 ook onze dank uitspreken aan alle samenwerkingspartners, onze bezoekersraad en aan de Stichting Vrienden van het RHCL voor hun ambassadeurschap en gewaardeerde ondersteuning bij ons werk.

Lita Wiggers
Directeur RHCL
Maart 2018

1. Toezicht en advies

1.1 Toezicht en advies op niet-overgedragen archieven Gemeenten

De Archiefwet 1995 vormt de basis voor het toezicht, dat door de gemeentearchivaris (RHCL) wordt uitgeoefend op het beheer van de archiefbescheiden van de gemeente, voor zover deze (nog) niet zijn overgebracht naar de (gemeentelijke) archiefbewaarplaats, zijnde de analoge en digitale depots van het RHCL.

Het betreft in het verslagjaar de gemeenten: Maastricht, Eijsden-Margraten, Valkenburg a/d Geul en Vaals.

1.1.1 Gemeente Maastricht

Op basis van deze toezicht/ inspectietaak is de gemeentearchivaris actief betrokken bij de werkzaamheden van die organisatieonderdelen van de gemeente die belast zijn met de vorming en het beheer van de informatiehuishouding. In de praktijk betreft dit toezicht een voortdurend proces van overleg en advies over tal van onderwerpen met betrekking tot de gemeentelijke informatiehuishouding, zowel analoog (op papier) als digitaal.

In het verslagjaar werden adviezen gegeven over de volgende onderwerpen met betrekking tot de analoge archieven:

- Selectie en vernietiging van diverse categorieën archiefbescheiden van verschillende organisatieonderdelen van de gemeente Maastricht;
- Archiefvorming en – beheer door Sociaal Domein Heuvelland.

Tevens is goedkeuring verleend voor de vernietiging van in totaal 88 strekkende meter archief van de gemeente Maastricht.

In het kader van het archieftoezicht wordt het RHCL vertegenwoordigd door de directeur en de gemeentearchivaris in het Strategisch Informatie Overleg (SIO). Het SIO is uitgegroeid tot een structureel ambtelijk overleg, en heeft als taak de besluitvorming op het gebied van de informatiehuishouding binnen de gemeente Maastricht voor te bereiden en te regisseren. De verantwoordelijke ambtenaar vanuit de sector Cultuur van de gemeente sluit desgewenst aan bij dit overleg.

Met betrekking tot de (digitale) archiefvorming werden in het verslagjaar de volgende adviezen afgegeven:

- Adviezen handboek Vervanging Sociaal Domein Heuvelland
- Opstellen kaders zaakgericht en niet-zaakgericht werken gemeente Maastricht
- Adviseren aan projectgroep Implementatie Omgevingswet
- Toetsen archiefparagraaf intergemeentelijke samenwerkingsverbanden
- Waardering, selectie en overbrenging van archieven in een digitale omgeving
- Archief-wettelijke aspecten implementatie zaakgericht werken
- Adviseren organisatorische inbedding DIM/Kwaliteitsborging in de gemeentelijke organisatie
- Adviseren opleidingsplan DIM/Kwaliteitsborging
- Vervangingsprocedure papier door digitaal, bestemd voor blijvende bewaring, afdeling V&L
- Vervangingsprocedure papier door digitaal, bestemd voor tijdelijke bewaring, afdeling Sociale Zaken
- Vervangingsprocedure papier door digitaal, bestemd voor tijdelijke bewaring, afdeling P&O
- Adviseren archiefwettelijke aspecten implementatie AVG (privacy) wetgeving
- Ontwikkeling van een kwaliteitssysteem informatiehuishouding
- Advies met betrekking tot actieve openbaarheid en open data

Naast de bovenstaande adviezen heeft er in 2017, als onderdeel van het in 2016 opgestarte vernieuwingstraject, een proefperiode plaatsgevonden waarin de gemeentearchivaris een dag per week vanuit concernzaken geopereerd heeft. Uit de proef is gebleken dat structureel deskundige ondersteuning bij de duurzame inrichting van de digitale informatiehuishouding, zoals dat reeds in de afgelopen twee jaar heeft plaatsgevonden met de inzet van deskundigheid vanuit het RHCL, wenselijk blijft.

1.1.2 Gemeente Eijsden-Margraten

De samenwerking met de gemeente Eijsden-Margraten, die voorziet in het beheer en de beschikbaarstelling van de archieven van deze gemeente door het RHCL, houdt tevens in dat vanuit RHCL toezicht wordt gehouden op het beheer van de archiefbescheiden van de gemeente, die nog niet aan het RHCL zijn overgedragen.

Met betrekking tot de analoge archieven werden in 2017 o.a. adviezen aan de gemeente verstrekt over de eisen die aan "over te brengen archief" worden gesteld m.b.t. duurzaamheid en geordende staat van archiefbescheiden. In 2017 zijn er twee archiefblokken overgebracht naar de archiefbewaarplaats van het RHCL (zie hoofdstuk 1.5).

Naast bovenstaande werkzaamheden heeft de gemeentearchivaris geadviseerd aan de gemeente Eijsden-Margraten om de personeelsdossiers te laten digitaliseren bij de gemeente Maastricht in relatie tot de samenwerking binnen het Shared Service Centre Zuid-Limburg. In deze hoedanigheid zijn er adviezen verleend aan de gemeente hoe de zorg en het beheer van de (digitale) personeelsdossiers archieven in te richten.

Tevens heeft de gemeentearchivaris (RHCL) namens de gemeente Eijsden-Margraten ook zitting gehad in de stuurgroep van het Werkverband Informatiemanagement Zuid-Limburg.

1.1.3 Gemeente Valkenburg aan de Geul

In het verslagjaar is de intensieve samenwerking met de gemeente Valkenburg aan de Geul gecontinueerd via een dienstverleningsovereenkomst. De samenwerking met de gemeente Valkenburg aan de Geul, die voorziet in het beheer en de beschikbaarstelling van de archieven van deze gemeente door het RHCL, houdt tevens in dat toezicht wordt gehouden op het beheer van de archiefbescheiden van de gemeente, die nog niet aan het RHCL zijn overgedragen. De gemeentearchivaris van het RHCL heeft dit op dezelfde wijze vorm gegeven als bij de gemeente Maastricht, waarbij voornamelijk werd geadviseerd over de volgende aspecten:

- Binnen het regulier Strategisch Informatie Overleg (SIO)
- Opstellen Metadataschema gemeente Valkenburg aan de Geul
- Toetsen archiefparagraaf intergemeentelijke samenwerkingsverbanden
- Waardering, selectie en overbrenging van archieven in een digitale omgeving
- Archief-wettelijke aspecten implementatie zaakgericht werken
- Ontwikkeling van een kwaliteitssysteem informatiehuishouding
- Vervangingsprocedure papier door digitaal, bestemd voor blijvende en tijdelijke bewaring (bouwvergunningen, personeelsdossiers en milieuvergunningen)

Ook op gebied van de analoge archieven zijn adviezen verleend met betrekking tot tijdige vernietiging van diverse categorieën archiefbescheiden van verschillende organisatieonderdelen.

In 2015 is het gemeentearchief Valkenburg aan de Geul (295m) overgebracht naar de depots bij het RHCL, waarbij voorafgaand aan de plaatsing, de materiële verzorging heeft plaatsgevonden. In 2017 heeft er een aanvulling op de reeds aanwezige archiefcollectie plaatsgevonden de overbrenging van het archiefblok 1982-2001.

De gemeentearchivaris heeft namens de gemeente Valkenburg ook zitting gehad in de stuurgroep van het Werkverband Informatiemanagement Zuid-Limburg.

In het kader van de bevordering van regionale kennisdeling op het gebied van digitale duurzaamheid door het RHCL, heeft een digitaal informatiedeskundige, samen met een vakspecialist van de gemeente, een fit-gap analyse gemaakt van aanwezige metadata in het zaaksysteem. Dit zal in 2018 worden vervolgd met het opstellen van een metadataschema.

Bij de gemeente Valkenburg a/d Geul heeft in 2017 een integrale doormeting van de (digitale) informatiehuishouding plaatsgevonden (KPI's archieven) door het RHCL. De rapportage en het verbeterplan zijn gedeeld met de gemeenteraad en de provincie Limburg. Het KPI rapport bevestigt het positieve beeld dat de transformatie naar een digitale informatiehuishouding voorspoedig verloopt.

1.1.4 Gemeente Vaals

De samenwerking met de gemeente Vaals, die voorziet in het toezicht houden op het beheer van de archiefbescheiden van de gemeente, is middels een dienstverleningsovereenkomst tot stand gekomen in het verslagjaar. Hierbij is door de gemeentearchivaris en de archiefinspecteur over de volgende aspecten geadviseerd:

- Uitvoering taken WABO in de gemeenschappelijke regeling RUD Zuid-Limburg
- Opstellen en uitvoeren KPI's archieven

De gemeentearchivaris heeft namens de gemeente Vaals ook zitting gehad in de stuurgroep van het Werkverband Informatiemanagement Zuid-Limburg.

1.2 Regionalisering toezichthouders

In 2017 is het regionaal toezichtoverleg voortgezet. Daarbij werden door de gemeentearchivarissen van RHCL, Heerlen e.o., Sittard-Geleen e.o. en Kerkrade, diverse ontwikkelingen op elkaar hebben afgestemd. Daarnaast is ook, in samenwerking met Doxis, aan een nieuw instrumentarium gewerkt om de digitale informatiehuishouding te kunnen toetsen.

1.3 Provincie Limburg

1.3.1 Uitvoeringstaken

In gevolge de Archiefwet voerde het RHCL de overeengekomen werkzaamheden uit voor de provincie Limburg op basis van een Dienstverleningsovereenkomst. Dit geldt voor de in de archiefbewaarplaats van het RHCL berustende overgebrachte archieven van de provincie. Het RHCL heeft gedurende het verslagjaar de overeengekomen werkzaamheden op basis van de Grondslagenovereenkomst (DVO) beheerstaken volledig uitgevoerd.

Vanaf 1 mei 2017 heeft de provincie Limburg om ons onbekende redenen geen provinciaal archivaris meer benoemd bij het RHCL. Daarmee werd de toezichthoudende taak niet meer belegd in het verslagjaar 2017.

1.3.2 Bestuurlijke relatie

Na de wijziging van de Archiefwet per 1 januari 2013 kreeg de provincie –naast de zorg die zij uitoefent op de recente dynamische en semi-statische archieven – met terugwerkende kracht ook de zorg voor de afgesloten en historische archieven zoals opgenomen in de openbare rijksarchiefbewaarplaats bij het RHCL. Dit werd vastgelegd en genormeerd in het Bestuursakkoord Rijk, VNG, IPO en UvW waarmee de provincie Limburg in 2012 heeft ingestemd. De uitwerking van dit Bestuursakkoord is vastgelegd in de grondslagenovereenkomst tussen provincie en GR RHCL en gold ook gedurende het verslagjaar. De provincie heeft in december 2017 een verzoek ingediend om een verkenning uit te voeren op toetreden in de Gemeenschappelijke Regeling van het RHC Limburg.

1.4 Rijksarchieven/rijksdiensten in de provincie Limburg

Het toezicht op de niet-overgedragen archieven van de rijksinstellingen wordt uitgeoefend door de landelijke Erfgoedinspectie. Vanuit het RHCL ligt de bemoeienis met het Rijk als archiefvormer met name op het vlak van het relatiebeheer: betrokkenheid vooral gericht op de feitelijke overdracht van archieven, die op grond van de Archiefwet naar de rijksarchiefbewaarplaats moeten worden overgebracht.

1.5 Overzicht aanwinsten

Het RHCL draagt zorg voor een goed materieel beheer van archieven en collecties. Archiven en collecties worden bij een overdacht gecontroleerd en – indien nodig – materieel verzorgd (zie ook hoofdstuk 2.3). Onderstaand een overzicht van alle aanwinsten in 2017.

Aanwinsten overheidsarchieven Rijk

Code	Archief	Periode	Omvang
07.J35	Hulpkaarten kadaster Roermond	1843-c.2010	121 m.
07.D14	Inspectie van de Registratie en Successie in de provincie Limburg Registers van registratie van akten van notarissen (registers 3 en 4)	(1922) 1946-1988	64 m.

Aanwinsten op reeds aanwezig archieven Rijksinstellingen

Code	Archief	Periode	Omvang
01.012	Schepenbank Wessem	1671-1836	0,5 m.

Aanwinsten gemeente Valkenburg a/d Geul

Code	Archief	Periode	Omvang
30.034	Brandweer Zuid-Limburg	(1982) 1987-2008	12 m.
40.010	Gemeente Valkenburg aan de Geul	1982-2001	74 m.

Aanwinsten gemeente Eijsden-Margraten

Code	Archief	Periode	Omvang
30.033	Gemeente Eijsden	1982-2001	29 m.
30.032	Gemeente Margraten	1981-1991	27 m.

Aanwinsten particuliere archieven en collecties

Code	Archief	Periode	Omvang
16.1208	Familie Hennen, Heerlen	19 ^e -20 ^e eeuw	2 m.
21.223B	Parochie H. Antonius van Padua Scharn	1935-2005 (2014)	3 m.
21.233A	Parochie Sint Martinus Gronsveld	1967-2011	5 m.
21.254A	Parochie Sint Martinus Vijlen	1967-2003	1,7 m.
21.482	Stichting Woningvereniging Maastricht	(1985) 1990-2013	3 m.
21.483	Maastricht Mannenkoor	1926-2017	1 m.
21.484	Stef Kleijn, journalist	1944-1946	0,3 m.
21.485	Société des Amis des Sciences, Lettres et Arts te Maastricht	19e eeuw	0,1 m.
21.486	Uitgeverij Gerards en Schreurs Maastricht	1983-1989	0,5 m.
21.487	Drs. J.J.F. Schmitz, cardioloog te Maastricht	(1966) 1977-1985	0,8 m.
21.488	Hotel Derlon Maastricht	19e-20e eeuw	0,4 m.
18.D09	Collectie en bibliotheek Albert Corten	18 ^e -20 ^e eeuw	45,7 m.

Aanvullingen op aanwezige archieven of collecties

Code	Archief	Periode	Omvang
16.0605	Familie Kerens de Wylre	1723, 1821	0,4 m.
16.1112A-1	Familie De Liedel	1783-1803	0,2 m.
16.1190	Familie Sijben (de Maroije)	19 ^e -20 ^e eeuw	0,1 m.
21.441	Drukkerij Leiter-Nypels	1939-1991	0,4 m.
21.029A	Sint Vincentiusvereniging Maastricht Conferentie Sint Lambertus	1924, 1951	2 diploma's
Opgenomen in archief Nève-Van der Vrecken	Stukken van Paul van der Vrecken	1809-1833	0,6 m.

Aanwinsten historisch-topografische atlas

Soort	Aantal
Fotografie	150
Fotoalbum	3
Prentbriefkaarten	5
Glasnegatieven	179

2. Toegankelijk maken

In het verslagjaar zijn talloze werkzaamheden verricht om de toegankelijkheid op onze openbare archieven en collecties te optimaliseren. De digitale archiefbestanden zijn voor iedereen gratis te raadplegen via www.rhcl.nl en www.archieven.nl. Hieronder de voornaamste werkzaamheden in 2017.

2.1 Archieftoegangen

Het RHCL gebruikt voor de ontsluiting op archieven.nl het archiefsysteem MAIS-Flexis. In het verslagjaar werden 24.026 beschrijvingen van 56 toegangen gecontroleerd, gewijzigd en – zo nodig – ingevoerd in MAIS-flexis.

2.1.1 Archiefbank

In 2017 zijn in maandelijks porties gichtregisters uit het archief van de Landen van Overmaas en andere schepenbankarchieven gescand. Daarnaast zijn er cartularia uit verschillende kloosterarchieven gedigitaliseerd.

Vermeldenswaard is het digitaliseren van de tweede tranche van notariële archieven (1842-1895). Deze tranche bevatte minuutakten en repertoria van notarissen in de standplaatsen Helden tot en met Noorbeek, met uitzondering van Maastricht. In totaal zijn er nu 858 inventarisnummers digitaal beschikbaar op www.archieven.nl.

Op onze website plaatsen we maandelijks een overzicht van de nieuwste scans. Aan het einde van het verslagjaar waren 5.332 inventarisnummers uit 92 archieven (toegangen) volledig gedigitaliseerd – in totaal 301.598 scans. Dit resulteert in een totale beschikbaarheid van 914.476 scans.

Scans online		
Jaar	Totaal	Toegevoegd
2017	914.476	301.598
2016	612.878	325.890
2015	286.988	59.799

2.1.2 Project Persoonsgegevens Limburgse akten van de Burgerlijke Stand Limburg

Jaarlijks worden gegevens van akten uit de Burgerlijke Stand openbaar gemaakt. Aan iedere soort akte hangt een openbaarheidstermijn vast. Zo worden geboorteakten openbaar 100 jaar na dato, huwelijksakten na 75 jaar en overlijdensakten na 50 jaar. Dit betekent dat in 2017 geboorteakten openbaar werden tot en met 1917, huwelijksakten tot en met 1942 en overlijdensakten tot en met 1967. Daarnaast werken wij continu aan het verbeteren en corrigeren van gegevens. Onder andere via websites als archieven.nl, wiewaswie.nl en via diverse 'opendata' websites zijn de persoonsgegevens te bekijken en te doorzoeken.

2.1.3 Project Persoonsgegevens Memories van Successie

Verder werd er in 2017 gewerkt aan de invoer van persoonsgegevens in de zogeheten Memories van Successie (1818-1900): een overzicht van de baten en lasten van een nalatenschap. Ze worden sinds 1818 opgemaakt omdat over een erfenis door de erfgenamen belasting moest worden betaald.

Vrijwilligers bij het RHCL werken al enige tijd aan een online namenindex op de Limburgse Memories van Successie (archieftoegang 07.D03). Het is een behoorlijke klus, maar een essentiële bron voor allerlei soorten onderzoek. Zo staan naast een lijst van bezittingen ook verwanten van de overledene met naam, beroep en verblijfplaats in de memories genoemd, waardoor de bron voor familieonderzoek zeer interessant is. De namenindex wordt continu geüpdatet en er komen dus steeds meer gegevens van de Memories online.

2.1.4 Project Nadere Toegangen

In 2017 heeft een vrijwilligster een inventaris van de arrondissementsrechtbank Maastricht (1980-1989) in MAIS-flexis ingevoerd. Daarnaast heeft zij gegevens in gevoerd in een database ter ontsluiting van een onderdeel van het Frans Archief (amortisatiekas en verkoop van nationale goederen). Tenslotte heeft de vrijwilligster nadere toegangen gemaakt op naam van procespartijen ter ontsluiting van procesdossiers van de schepensbank Kessel. Deze zijn te raadplegen op www.archieven.nl.

2.1.5 Project Bevolkingsregisters Maastricht

Ook afgelopen jaar vervolgden we het digitaliseringsproject van de bevolkingsregisters Maastricht (1850-1920). Dit gebeurde in een gezamenlijk project met het CBG|Centrum voor familiegeschiedenis, Stadsarchief Rotterdam en Stadsarchief Breda. Het project startte in 2014 en is eind 2017 afgerond.

De bevolkingsregisters kunnen van zeer toegevoegde waarde zijn voor genealogisch onderzoek. Anders dan akten uit de burgerlijke stand, vertellen de registers bijvoorbeeld vaak meer over de leefomstandigheden – zoals gezinssamenstelling of datum van komst of vertrek in de gemeente – van een persoon.

Dankzij de vrijwilligers op het crowdsourcing-platform 'Vele Handen' werden in korte tijd duizenden digitale gegevens van de bevolkingsregisters online beschikbaar gemaakt. Alle 246 Maastrichtse bevolkingsregisters zijn nu te bekijken én te doorzoeken op naam via archieven.nl en wiewaswie.nl.

The screenshot shows the VeleHanden.nl website. At the top left is the logo with a blue hand icon. Navigation links include Home, Projecten, Deelnemers, Nieuws, and Help. On the right are buttons for 'Inloggen' and 'Aanmelden'. The main content area features a large image of an open handwritten book. A white text box overlaid on the left side of the book reads: 'Iedereen kan archieven online toegankelijk maken.' Below this, there are two columns of text from the book, with some words highlighted in orange. At the bottom of the page, there are two sections: 'Leuk en verslavend!' with a list of bullet points, and 'Aan de slag' with a button labeled 'Oefenen' and the text 'Meedoen is eenvoudig, probeer het nu uit.' A mouse cursor is pointing at the 'Oefenen' button.

VeleHanden.nl Home Projecten Deelnemers Nieuws Help Inloggen Aanmelden

Iedereen kan archieven online toegankelijk maken.

Wagenaar, Rombout	18	Wagenaar, Rombout	18
Wagenaar, Rombout	19	Wagenaar, Rombout	19
Wagenaar, Rombout	20	Wagenaar, Rombout	20
Wagenaar, Rombout	21	Wagenaar, Rombout	21
Wagenaar, Rombout	22	Wagenaar, Rombout	22
Wagenaar, Rombout	23	Wagenaar, Rombout	23
Wagenaar, Rombout	24	Wagenaar, Rombout	24
Wagenaar, Rombout	25	Wagenaar, Rombout	25
Wagenaar, Rombout	26	Wagenaar, Rombout	26
Wagenaar, Rombout	27	Wagenaar, Rombout	27
Wagenaar, Rombout	28	Wagenaar, Rombout	28
Wagenaar, Rombout	29	Wagenaar, Rombout	29
Wagenaar, Rombout	30	Wagenaar, Rombout	30

Leuk en verslavend!

- Kies een project
- Voer gegevens in of beschrijf foto's
- Op je eigen pc of laptop
- Waar en wanneer het jou uitkomt
- Draag bij op een leuke en eenvoudige wijze!

Aan de slag

Meedoen is eenvoudig, probeer het nu uit.

Oefenen

2.2 CBS op orde

In het verslagjaar werd intensief doorgewerkt aan het project 'Collectiebeheer op orde' (CBS op orde, 2016). Doel van dit project, waar in totaal 16 medewerkers aan meewerken, is het op orde krijgen van een juiste registratie en beschrijvingen van de onder RHCL-beheer vallende collecties en archieven. Hierdoor wordt de vindbaarheid van archieven vergroot en de inventarissen klaar gemaakt om te kunnen voldoen aan moderne principes zoals 'Open data'.¹ In het afgelopen jaar is het volgende gerealiseerd binnen het project:

Soort	Resultaten
Verbeteren inventarissen	<ul style="list-style-type: none"> ✓ Verbeterde inventarissen: 56 archieftoegangen bestaande uit 24.026 beschrijvingen
Van analoog naar digitaal	<ul style="list-style-type: none"> ✓ 8 inventarissen zijn voorzien van nadere toegangen van procesdossiers. In totaal zijn het 40 nadere toegangen bestaande uit 5.320 beschrijvingen. ✓ Er zijn 25 toegangen, bestaande uit 6.956 beschrijvingen gecontroleerd en aangevuld op volledigheid en 1 inventaris grotendeels overgetypt, bestaande uit 2.340 nummers. Meer dan 20 toegangen bestaande uit 4.200 beschrijvingen zijn gecontroleerd en aangevuld. Daarnaast is één inleiding digitaal gemaakt van een beschrijvende inventaris.
Controle standplaats en dozen	<ul style="list-style-type: none"> ✓ Duplicaten Bouwvergunningen en Memorie van Successie op de studiezaal zijn toegevoegd aan de plaatsregistratie. Van de nagekeken 56 verbeterde inventarissen is de vindplaats gecorrigeerd en volledig gemaakt.

2.3 Materieel behoud en depotorde

2.3.1 Atelier Materiële Voorbereiding (AMV)

In 2015 heeft het RHCL een atelier ingericht bij de Belastingdienst in Heerlen voor de materiële voorbereiding van de papieren rijkscollectie. Het RHCL ziet toe op de scholing en begeleiding van de medewerkers die daar werkzaam zijn. In 2017 is er een nieuwe overeenkomst tussen het RHCL en het Nationaal Archief afgesloten. Het AMV zal nog tot ten minste 2021 worden voortgezet als deel van het programma DTR 3 (zie ook hoofdstuk 2.5.3).

Het afgelopen jaar heeft het AMV ruim 1.256 meter archief voorbereid. Hierbij lag de focus op de notariële archieven van 11 Regionaal Historische Centra, en enkele collecties van het Nationaal Archief (Commissie Israëlieten, Stamboeken onderofficieren en Ministerie van Koloniën).

¹ Zie ons Jaarverslag 2016 (hoofdstuk 2.2.) voor een uitgebreide beschrijving van de doelen van het project.

2.3.2 Project depotorde

Tijdens het verslagjaar werd de plaatsregistratie in depot 01.61 afgerond. Fysieke verplaatsingen van archieven vonden plaats in depot 2.61. De diverse overdrachten van hetzelfde archief werden bij elkaar geplaatst, zoals dat o.a. het geval was met de grote blokken van de Kamers van Koophandel. Zo'n driehonderd meter bedrijfsdossiers van de KvK's zijn uit depot 1.67 verwijderd en aan de bestanden in 02.61 toegevoegd.

Aan het einde van het verslagjaar werd gestart met de compactere berging van de archieven en collecties in depot 01.67. Deze actie wordt tevens gebruikt om de vele aanwinsten op de daar opgeborgen archieven fysiek toe te voegen. Verder zijn in het kader van het wegwerken van de achterstand in de toegankelijkheid van particuliere archieven plaatsingslijsten vervaardigd, hetgeen vaak gelijk liep met de materiële verzorging van de stukken.

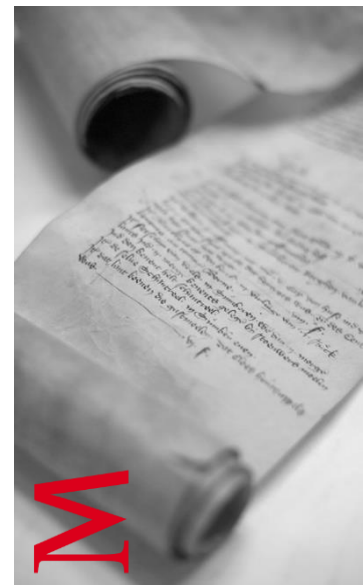
2.3.3 Materiële zorg en conservering

Het RHCL verleende in 2017 diverse adviezen aan omliggende gemeenten inzake de materiële zorg en conservering van archieven. Ook werden er ad hoc enkele restauraties verricht i.v.m. de raadpleging van zeer slechte stukken door studiezaalbezoekers.

2.3.4 Metamorfoze

In 2016 heeft het RHCL een subsidie toegewezen gekregen voor een nieuw project: de Limburgse kapittelarchieven, 1294-1802 (een selectie uit 14.A002B, 14.B001, 14.B002, 14.B004 en 01.187). Dit project liep ook nog gedurende het hele jaar 2017.

Twee *metamorfozes* – het klooster der Kruissheren te Maastricht, 1438-1800 (14.Do23), en de Indivieze Raad Maastricht, 1580-1795 (20.001A) – zijn in 2017 afgerond. Tevens adviseerde het RHCL weer ten behoeve van het lopende project 'Joep Nicolas' van het SHCL.

2.4 Ontsluiten van archieven en collecties

2.4.1 Inventarisatieprojecten

Hieronder een overzicht van de belangrijkste inventarisatiewerkzaamheden van 2017.

Archief	Resultaten
<p>Domaniale Mijn Periode: 1797 tot 1980</p>	<ul style="list-style-type: none"> ✓ Begin september 2017 zijn twee projectmedewerkers begonnen aan het ontsluitingsproject van het 'Domaniale Mijn en Akens-Maastrichtse Spoorweg Maatschappij' archief. Het archief van de Domaniale Mijn bestrijkt een periode van circa 1797 tot 1980, en is het oudste mijnbouwarchief van Nederland. Het is dus een eeuw ouder dan de Oranje-Nassau en Staatsmijnen. Daarmee vormt het de schakel tussen de mijnbouw vóór 1800 en de mijnbouw van de twintigste eeuw.²
<p>Secretarie Gemeente Maastricht Periode: 1900-1990</p>	<ul style="list-style-type: none"> ✓ Sinds 2001 werkt een vrijwilliger aan dit archief. Het archief bestaat uit 'verbrokkelde' archiefblokken, waarbij periodes die samenhangen over verschillende archieven zijn verspreid. Zo komen bijvoorbeeld notulen van het college van B&W zowel in archieftoegang 20.007B als in 20.007F voor. ✓ De secretariearchieven zijn in periodes van ca. 20 jaar overgedragen aan het RHCL. De blokken hebben afgelopen jaar nieuwe archieftoegangen toegewezen gekregen. ✓ De archieven van het Algemeen Gemeentebestuur zijn verdeeld in archieftoegang 20.007A (periode 1814-1900) en 20.007B (periode 1900-1990). Via een inventaris in pdf-formaat kan op onderwerp in deze archieven worden gezocht. Voor de secretariearchieven is er één inventaris, voor de archieven van het Algemeen Bestuur zijn er twee aparte inventarissen in pdf-formaat (te vinden op archieven.nl onder 20.007A en 20.007B). ✓ Naast de indeling van de secretariedossiers, kijkt de vrijwilliger naar de materiële staat van de dossiers. Hiermee is hij zo goed als klaar. Hij zal in januari 2018 vervolgen met verdere inventarisatie van dossiers in de secretariearchieven. ✓ Resultaten: 20 m materiële bewerking blok 1+2 (178 archiefdozen);- 12 m bewerking (afstemming van ordening en beschrijving, selectie en vernietiging, materiële bewerking) van gedeelten van de blokken 3, 4 en 5 (474 dossiers).
<p>Brabantse Commissarissen- Deciseurs Periode: 16e eeuw-1794</p>	<ul style="list-style-type: none"> ✓ Ook dit project werd in 2017 vervolgd. Het archief van de Brabantse Commissarissen-Deciseurs is nu tot en met procesnummer 1481 beschreven. Er resteert nu nog circa 20 meter te beschrijven archief (van in totaal 106 m, in uitgevouwven toestand).

² In het kader van het ontsluitingsproject van het Domaniale Mijn archief, zal het RHCL ieder kwartaal een **nieuwsperiodiek** uitbrengen om de Stichting Behoud Mijnhistorie en geïnteresseerden op de hoogte te houden.

2.4.2 Beeld- en audiovisuele collecties

Voor het beschrijven, beheren en beschikbaar stellen van beeldmateriaal gebruikt het RHCL het systeem Atlantis. De onderstaande werkzaamheden gebeuren door middel of ten behoeve van Atlantis als zijnde de beeldbank.

Archief/collectie	Resultaten
Fotocollectie DSM	<ul style="list-style-type: none"> ✓ Door een vrijwilliger zijn in 2017 circa 1.305 items aan de collectie toegevoegd. Verder zijn aan de hand van de beschikbare documentatie uit o.a. bedrijfsbladen en jubileumboeken 2.838 beschrijvingen gecorrigeerd, aangepast en uitgebreid.
Fotocollectie GAM	<ul style="list-style-type: none"> ✓ Digitale afbeeldingen beschikbaar maken voor Atlantis : upload van circa 2.000 images naar de beeldbank, inclusief correctie van de beschrijvingen, hiervan ca. 7.500 gemodereerd en gepubliceerd op de beeldbank. ✓ Scanning negatieven (156) van fotograaf Frans Lahaye.
Collectie Kadaster Limburg	<ul style="list-style-type: none"> ✓ 07.J35 Hulpkaarten (omgepakt, geëtiketteerd en geplaatst in 01.41 Kasten 100-101 in 29 laden).
Collectie fotografie Jan Spee	<ul style="list-style-type: none"> ✓ Upload van 2.400 afbeeldingen naar de beeldbank. Van de in totaal 8.355 foto's zijn er ca. 1.550 van extra metadata voorzien door twee vrijwilligers.
Collectie Ir. D.C. van Schaik	<ul style="list-style-type: none"> ✓ Een serie glasnegatieven, scanning en beschrijving door twee vrijwilligers.
Collectie AZM	<ul style="list-style-type: none"> ✓ Scanning (594 foto's), beschrijving en materiële verzorging (ompakken van de fotocollectie van ordners en plastic hoezen naar archiefmappen en archiefdozen, etiketteren etc.).
o.a. Fotograaf Banser, Collectie Rolduc, Dr. L.Th. van Kleef	<ul style="list-style-type: none"> ✓ Diverse projecten inzake materiële verzorging en ompakken van diverse collecties glasnegatieven.

2.4.3 Indicering en nadere toegangen

❖ Project Burgerlijke stand Limburg

Het RHCL werkt met een groep van 22 vaste vrijwilligers mee aan de landelijke ontsluiting op genealogische data via 'WieWasWie'. Dit betreft indicering van registers van de Burgerlijke Stand in Limburg. Met dezelfde groep vrijwilligers werd in 2015 gestart met het beschrijven en invoeren van de Memories van Successie.

	2017	2016	2015	Totaal
Geboorteakten	-	5.421	15.395	20.816
Huwelijksakten	22.884	5.201	10.632	38.717
Overlijdensakten	1.739	40.028	48.434	90.201
Memories van successie	42.483	44.146	7.954	94.583
Totaal	67.106	94.796	82.415	244.317

❖ Project Domeingoederen

In navolging van het werk van vrijwilligers van het Rijksarchief te Hasselt, hebben twee vrijwilligers van het RHCL de affiches van de verkoop van Domeingoederen over de jaren 1807-1813, Frans Archief inv.nrs. 1558-1813, verwerkt in een database³. In 2017 is de invoer van de gegevens vermeld op de affiches van de verkoop van de Nationale Domeinen voltooid.

❖ Project Begraafplaats Maastricht

In het verslagjaar werkten we verder aan het archief van de Algemene Begraafplaats aan de Tongerseweg in Maastricht. Een vrijwilliger controleerde en koppelde de gegevens van zijn grote graven-database aan de (nieuw vervaardigde) inventarisnummers.

❖ Project Stenen Archief

In het kader van een gemeenschappelijk digitaliseringsproject van het Nederlands-Israëlitisch Kerkgenootschap en Akevoth (Dutch Jewish Genealogical Data Base) wordt de fotocollectie Joodse grafzerken toegankelijk gemaakt en beschreven (www.stenenarchief.nl). Dit jaar stelden we samen met een vrijwilligster ca. 1.031 foto's en bijbehorende gegevens beschikbaar over de collectie Joodse grafzerken in Limburg, en coördineerden we de invoer van datagegevens in de database.

❖ Project Maastrichtse vondelingen

In 2017 zijn we begonnen met een onderzoek naar de Maastrichtse vondelingen 1804-1829, gericht op een wetenschappelijke publicatie en een tentoonstelling in 2020. T.b.v. het onderzoek naar de vondelingen worden door vrijwilligers processen-verbaal van de vondelingen ingevoerd. Hieruit worden statistische gegeven geëxtraheerd alsmede deelonderwerpen voor het artikel en de tentoonstelling.

³ Zie het jaarverslag van 2016 voor een uitgebreide beschrijving.

2.5 Digitale duurzaamheid

2.5.1 Project Implementatie e-Depot

Een e-Depot is een voorziening waarmee digitale informatie wordt beheerd zodat deze leesbaar, toegankelijk en authentiek blijft.

Binnen het RHCL organiseert de implementatiemanager de interne implementatie van het e-Depot en zorgt voor de verbinding met landelijke, regionale en lokale ontwikkelingen. Samen met de andere RHC's en het Nationaal Archief is een landelijke structuur opgetuigd waarin het IMO in Utrecht (Implementatiemanagersoverleg) een centrale rol vervult.

2.5.2 Pilot e-depot

In 2017 is er met de Gemeente Maastricht een pilot gestart die een vervolg zou moeten zijn op de uitgevoerde pilot met de gemeente Maastricht in 2016. De bevindingen en resultaten in de pilot 2016 zouden de bouwstenen worden van de implementatie van het digitaal archiveren bij de Gemeente Maastricht.

Inhoudelijk had de pilot betrekking op het zaaktype 'Aansprakelijkheid' van de Gemeente Maastricht. Dit is een zaaktype die geen te bewaren archiefbescheiden heeft en een vernietigingsplicht kent. Naast een te vernietigen zou er een tweede zaaktype met te bewaren informatieobjecten klaargemaakt worden voor archivering.

Er is een impactanalyse uitgevoerd om naar boven te halen wat er nodig is om het zaaktype Aansprakelijkheid van de Gemeente Maastricht gereed te maken voor opname in het Digitale Depot. Gedurende de zomer en het najaar van 2017 werd er bij de gemeente Maastricht geschoven in de prioritering, waardoor er voorlopig geen capaciteit bij de Gemeente Maastricht is om de implementatie van de impactanalyse te verzorgen. Hiermee is het gereedmaken van informatieobjecten in het Digitale Depot voorlopig door de Gemeente Maastricht gepauzeerd.

In het najaar van 2017 is er contact geweest tussen het RHCL en gemeenten uit noord-Limburg. Er bestaat een concrete behoefte bij een aantal gemeenten uit noord-Limburg om het e-Depot van het RHCL af te nemen. Er heeft om die reden een verkenning tot een pilot met de gemeente Horst aan de Maas plaatsgevonden. Invulling van de pilot zal in 2018 plaatsvinden.

2.5.3 Digitale Taken Rijksarchieven

In het programma Digitale Taken Rijk (DTR) werken RHC's en Nationaal Archief samen aan de realisatie van duurzaam beheer- en toegang tot, in eerste instantie, de (decentrale) rijkscollectie. Deze generieke infrastructuur vanuit de rijksoverheid waarborgt onze kwaliteit op overgebrachte digitale archieven (e-Depot). Vanuit het programma DTR 3 werd er afgelopen jaar weer gewerkt aan een tranche van notariële archieven. De resultaten staan vermeld bij hoofdstuk 2.1.

2.5.4 DUTO

Het Nationaal archief heeft een methode ontwikkeld om problemen in de digitale informatiehuishouding van ministeries te kunnen analyseren en oplossen. De methode heeft de potentie om ook door RHC's gebruikt te kunnen worden als onderdeel van de dienstverlening aan (lokale) overheden. DUTO staat voor Duurzaam Toegankelijke Overheidsinformatie. Dit normenkader beschrijft de kwaliteitseisen om overheidsinformatie vindbaar en bruikbaar te maken voor iedereen die daar recht op heeft, vanaf het moment van ontstaan en voor zolang als noodzakelijk is. Afgelopen jaar heeft het RHCL de mogelijkheden tot opleiding van haar

personeel verkend en de wens tot het uitvoeren van een dergelijke scan bij lokale overheden verkend. In 2018 zal personeel opgeleid worden en de eerste DUTO-scan worden afgenomen.

2.5.5 Project Digitaal Atelier

Samen met andere Regionale archiefinstellingen werkt het RHCL aan het ontwerpen van een voorziening waarmee digitaal archief klaargemaakt kan worden voor opname in het e-Depot. Vooral voor particulieren en kleine organisaties kan dat een handig middel zijn. Voor grotere organisaties zoals gemeenten is het effectiever en minder duur de eigen informatiehuishouding duurzaam in te richten. In 2017 heeft de werkgroep haar programma van eisen geoptimaliseerd en een marktverkenning gedaan. Daaruit zijn twee producten naar voren gekomen die in de vervolgfases van het project samen met de leveranciers verder ontwikkeld kunnen worden.

2.5.6 Opleiding

Het ontwikkelen van een e-Depotvoorziening brengt vele technische en organisatorische uitdagingen met zich mee. We zijn daarom betrokken in diverse innovatieve projecten, én investeren we in de opleiding van onze medewerkers. Het personeel van het RHCL is aanwezig geweest bij talrijke kennisbijeenkomsten op het gebied van overheidsinformatie, toezicht en privacywetgeving.

3. Publieksactiviteiten

3.1 Maand van de geschiedenis

Hoogtepunt van het verslagjaar was de maand oktober, toen we deelnamen aan de Maand van de Geschiedenis, in samenwerking met o.a. het Geschiedenisplatform Limburg. De Maand van de Geschiedenis geldt als het grootste historische evenement van Nederland en had in 2017 als thema 'Geluk'.

3.1.1 Start van de maand van de geschiedenis

De feestelijke start van de Maand van de Geschiedenis in Limburg vond plaats op zondag 1 oktober, bij Parkstad Limburg Theaters. In een uitverkochte Limburgzaal heetten Marcia Luyten en Petra Stienen ons welkom voor een bruisende middag met interviews, muziek, vertellingen en discussies met onder andere Connie Palmen, waarin verleden en heden samensmelten rondom het thema geluk. In de foyer konden bezoekers het geluk van Limburg proeven op de historische markt, waar vele musea en archiefinstellingen (waaronder het RHCL) zich presenteerden.

3.1.2 Honderdvijftig jaar Limburg

Een dag na de aftrap organiseerden het RHCL en het LGOG een avond over 150 jaar Limburg. In 2017 was het 150 jaar geleden dat het Verdrag van London werd bekrachtigd (11 mei 1867). Daarmee kwam er een einde aan de dubbele staatkundige status van Limburg: tussen 1839 en 1867 was Limburg een Nederlandse provincie én deel van de Duitse Bond⁴.

Gouverneur Theo Bovens poneerde tijdens zijn nieuwjaarstoespraak de stelling dat 11 mei niet enkel een Limburgse feestdag moet zijn, maar ook een nationale, omdat Nederland verheugd mag zijn dat het op die dag voorgoed en onvoorwaardelijk aan Limburg verbonden werd. 11 mei 1867 was dus een dag van geluk: voor Limburg én voor Nederland. Eric Lemmens (LGOG) en Jacques van Rensch, seniorarchivaris (RHCL), spraken op 2 oktober over de gevolgen van het Verdrag voor Limburg en Nederland.

3.1.3 Vroedvrouwen, vondelingen, anti-vaxxers

Wat brengt een moeder er toe een kindje te vondeling te leggen? Welk lief en leed deelden de vroedvrouwen van de Zuid-Limburgse Vroedvrouwenschool met moeders en hun baby's? En waarom lieten mensen hun kinderen niet vaccineren? Dat waren centrale vragen op de lezingmiddag van 13 oktober, die het RHCL en SHCL organiseerden.

Zo vertelde Willibrord Rutten (SHCL) hoe men in de Franse tijd korte metten maakte met vaccinatieweigeraars. Régis de la Haye en Truus Wanrooij-Roks (RHCL) vertelden over de 600 kinderen die tussen 1804 en 1830 te vondeling gelegd werden in Maastricht. Marianne Nieuwenhuijze deelde de goede en slechte tijden die de vroedvrouwen van de Zuid-Limburgse Vroedvrouwenschool vroeger meemaakten.

⁴ Op initiatief van de Provinciale Staten werd het 150 jarig bestaan van Limburg op 11 mei gevierd met een symposium én een bijzondere feestelijke zitting van Provinciale Staten in het Gouvernement te Maastricht, waar ook Jacques van Rensch (RHCL) een lezing gaf. Ook sprak hij bij [L1 Avondgasten](#).

3.2 Pioneers

In verschillende ruimten van het RHCL (de Oude Minderbroederskerk) was 2 maanden lang de tentoonstelling 'Pioneers' te zien. Een expositie in samenwerking met de provincie Limburg en kunstenaars over de fascinatie voor ontdekken, opgraven en opnieuw laten zien van datgene wat verborgen is.

Kunst, natuur & archeologie bij de ENCI

De St. Pietersberg, de omringende plateaus, en het ENCI-gebied kent een bewogen geschiedenis, dat de laatste 100 jaren vooral getekend is door de in de natuur ingrijpende industrie van de ENCI. Pioneers had tot doel om dit gebied en haar problematiek in een groter historisch-maatschappelijk kader te plaatsen en tegelijkertijd de actuele noodzaak ervan bespreekbaar te maken.

De tentoonstelling was een parallelproject aan 'Overgangszone' en werd georganiseerd in het kader van het grote Europese EAAcongres over archeologie en erfgoed. De tentoonstelling ging in samenwerking met het Provinciehuis en de Van Eyck Academie.

De opening

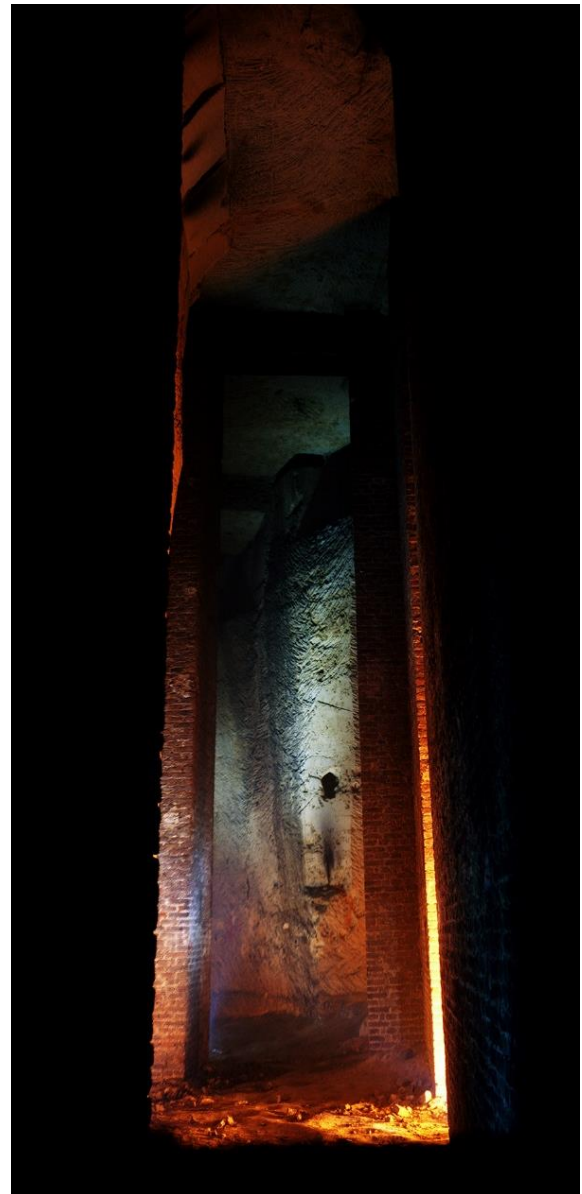
De pioneers expositie opende op 1 september. Van Theo Bovens, commissaris van de Koning voor de Provincie Limburg, mocht de directeur van het RHCL, Lita Wiggers, een prachtig versierd boek in ontvangst nemen. Een 'herdenkingsboek' bij de gelegenheid van de opening van het gouvernementsgebouw aan de Bouillonstraat in 1935. De namen van alle aanwezigen staan er in, van minister-president H. Colijn tot de 'machinist' van het gouvernement (die de ketel stookte).

De Pioniers

Pioneers toont werken van kunstenaars die in en rond de plateaus van het ENCI-gebied hebben rondgestruind en werkzaam zijn geweest, waaronder Kristina Benjocki, Krien Clevis, Jasper Coppes, Chaim van Luit, Bart Lodewijks, Astrid Mingels & Rod Summers.

Het betreft kunstenaars die de afgelopen jaren zelfstandig projecten gegenereerd hebben bij de ENCI, alsmede kunstenaars die in de jaren 1970 en '80 het grotere gebied eromheen ontdekt hebben en op hun wijze in kaart hebben gebracht.

3.3 Andere hoogtepunten van 2017

3.3.1 Perkament, papier & pixels

Op donderdag 2 februari en vrijdag 3 februari vond bij het RHCL de conferentie 'Perkament, papier en pixels: Middeleeuws schrift en moderne technologie' plaats. De conferentie werd georganiseerd door SSNM (Schrift en Schrift dragers in de Nederlanden in de Middeleeuwen), in samenwerking met het Huygens Instituut voor Nederlandse Geschiedenis, het RHCL en het Henri Pirenne Instituut voor Middeleeuwse Studies te Gent. Tijdens de conferentie werden de verhoudingen en samenwerkingsmogelijkheden onderzocht tussen de Middeleeuwse- en digitale wetenschappen.

3.3.2 Maastricht Antiquarian Book & Print Fair

Het RHCL had tijdens MABP 2017 samen met de Universiteitsbibliotheek Maastricht en Centre Céramique een stand met historische kruidenboeken onder het thema 'Kruidenrijk'. We presenteerden de meest bijzondere exemplaren uit onze collecties, zoals de geneeskrachtige werking van de klitwortel.

"Men doopt een wollen lapje in een mengsel van 1/3 Franschen brandewijn en 2/3 water, waarin men met 1 gram dubbel koolzuur natron een handvol klitwortels heeft afgekookt. Door dit eenvoudige middel tweemaal per week te behandelen, houdt men de hoofdhuid rein en de haarwortels hechten zich vaster, zodat het uitvallen van het haar zoo goed als onmogelijk wordt gemaakt."

3.3.3 Erfgoed beweegt: de Tijd Verbeeld

In de Sint-Servaasbasiliek was vanaf 29 augustus de tentoonstelling 'Erfgoed Beweegt: de Tijd Verbeeld' te zien. In de expositie werden vier belangrijke identiteiten van de stad belicht: Maastricht als Romeinse stad, vestingstad, industriële stad en katholieke stad. De tentoonstelling was de eerste gezamenlijke activiteit van het samenwerkingsverband 'Erfgoed Beweegt'. Onder deze noemer werken het RHCL, Stichting Schatkamer van de Sint-Servaasbasiliek, Stichting Maastricht Vestingstad en Stichting Science and Industry samen om Maastricht beter te profileren als historische stad.

3.3.4 Symposium Limburgse oorkonden

Met dit symposium (27 oktober) vierden het Koninklijk LGOG, Huygens Instituut voor Nederlandse Geschiedenis en het RHCL de oprichting van de Stichting Limburgse Oorkonden. Een van de eerste missies van de Stichting is het publiceren van het 'Digitaal Oorkondenboek Limburg'.

Als voorproefje waren er een aantal originele oorkonden te zien tijdens het symposium. Aansluitend waren er lezingen van dr. Geertrui van Syngel (Huygens Instituut voor Nederlandse Geschiedenis), drs. Wendy Govaers (Universiteit Utrecht), dr. Gerard Venner (voorzitter van de Commissie Bronpublicaties van LGOG) en prof. mr. Paul Nève (emeritus hoogleraar rechtsgeschiedenis en Romeins recht).

3.3.5 Symposium 'Limburgse oorkonden'

Met het symposium 'Limburgse oorkonden' vieren het Koninklijk LGOG, Huygens Instituut voor Nederlandse Geschiedenis en het Regionaal Historisch Centrum Limburg, op 27 oktober 2017, de oprichting van de Stichting Limburgse Oorkonden. Een van de eerste missies van de Stichting is het publiceren van het 'Digitaal Oorkondenboek Limburg'. Als voorproefje waren er een aantal originele oorkonden te zien tijdens het symposium.

Aansluitend waren er lezingen van dr. Geertrui Van Synghel (Huygens Instituut voor Nederlandse Geschiedenis), drs. Wendy Govaers (Universiteit Utrecht), dr. Gerard Venner (voorzitter van de Commissie Bronpublicaties van LGOG) en prof. mr. Paul Nève (emeritus hoogleraar rechtsgeschiedenis en Romeins recht).

3.3.6 In de media

Onze archieven kwamen in 2017 uitgebreid aan bod in Limburgse media zoals de Limburger, 1Maastricht, Chapeau Magazine, en de Maasgouw (tijdschrift van het LGOG). Ook kregen we nationale aandacht, toen Paul Haenen afreisde naar Maastricht voor 'Verborgten Verleden'. Op het Onze Lieve Vrouweplein ontmoette hij Truus Roks van het RHCL. De voormalige St. Nicolaas Kerk is heel lang parochiekerk geweest van Pauls voorouders. Paul bekijkt er ook het doopvont waarin velen van zijn voorouders gedoopt zijn. Later bezoekt Paul het RHCL waar Truus uitgebreid vertelt over de voorouders van Haenen die in Maastricht leefden.

3.4 Educatie

Er werden tal van algemene rondleidingen voor groepen gegeven, waarin we uitleg geven over het gebouw en zijn geschiedenis, maar ook over het werk dat wij doen. Daarnaast werkten we mee aan diverse onderwijsprojecten, zoals de jaarlijks terugkerende projecten Genealogie voor het Stella Maris College Meerssen.

3.5 Publicaties

- ❖ *Inventaris van het archief van de bisschop van Roermond (1665 – 1802)*
Gerard Venner, 2017

De inventaris van het archief van de bisschop van Roermond ten tijde van het eerste bisdom Roermond (1569-1802) is in 2017 voltooid. Het archief is nu optimaal toegankelijk voor onderzoek naar de geschiedenis van het bisdom en voor de bestudering van het geloof van alledag van de gewone gelovigen.

De archiefstukken bestrijken de periode vanaf 1665, omdat in laatst genoemd jaar het bestaande archief tijdens de stadsbrand van Roermond verloren ging. Het archief weerspiegelt de bevoegdheden van de bisschop. Hij nam tal van maatregelen om het geloofsleven van het hem toevertrouwde kerkvolk te bevorderen en de zielzorg door bekwame priesters te waarborgen.

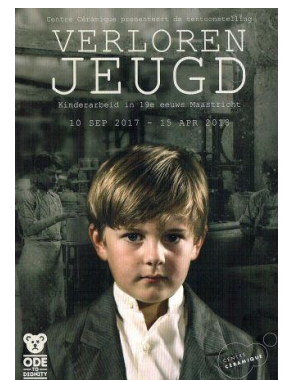

3.6 Medewerking aan publieksactiviteiten van derden

Naast onze eigen activiteiten, presenteert het RHCL regelmatig archieven en collecties door middel van bruiklenen en ondersteuning bij publicaties, projecten, publiekslezingen of tentoonstellingen van andere Limburgse of Euregionale culturele instellingen en musea. Ook werken we samen in een breed netwerk van archiefinstellingen in Limburg, en via een Euregionaal samenwerkingsverband van archieven in Duitsland, België en Luxemburg.

3.6.1 Exposities

- ❖ Verloren Jeugd,
Centre Ceramique (Maastricht)
- ❖ Centre Charlemagne,
Stadtmuseum (Aachen)
- ❖ Stenen Stad,
Bureau Europa (Maastricht)

3.6.2 Publicaties

- ❖ *In de armen van Maas, Geul en Watervalderbeek: de loop van de geschiedenis in de gemeente Meerssen* / Frank Hovens. Meerssen, Gemeente Meerssen.
- ❖ *Order and Confusion: the Twelfth-Century Choir of the St. Servatius Church in Maastricht* / Fred Ahsmann. Utrecht: Stichting Publicaties Middeleeuwse Kunst.
- ❖ *Mariaberg: gevormd door de buurten Blauw Dorp, Proosdijveld en Trichterveld* / Wim A.A. Mes. - Maastricht: Stichting Historische Reeks Maastricht.

4. Dienstverlening

4.1 Kwaliteitsmonitor 2017

Eind 2017 nam het RHCL deel aan een publieksenquête over zijn dienstverlening. In de enquête kregen online respondenten de kans om onze fysieke en digitale dienstverlening te beoordelen. En we mogen best trots op ons zelf zijn, want de fysieke en digitale dienstverlening van het RHCL is goed uit de bus gekomen. 136 personen reageerden via de website van het RHCL op de enquête en gaven ons een 7,6 als gemiddeld rapportcijfer.

Uit het rapport blijkt dat de online bezoekers die de enquête invulden vooral mannen zijn. De groep online bezoekers in de leeftijd van 50-65+ is het grootst. Daarnaast zegt het rapport dat de respondenten vaak hoger opgeleid zijn. Ook zijn gepensioneerden een belangrijke groep.

Dienstverlening

De respondenten gaven de RHCL-dienstverlening (via mail en website) een overall score van een 7,6. We scoorden vooral goed op de snelheid van reageren (8,0) en de mate waarin een vraag werd beantwoord (7,8). De telefonische dienstverlening werd apart onder de loep genomen. Respondenten gaven aan tevreden te zijn over de telefonische bereikbaarheid van het RHCL (7,4) en vonden dat telefonische vragen goed werden afgehandeld (8,2).

Waardering fysiek bezoek RHCL

De online respondenten, die ook een fysiek bezoek aan het RHCL brachten in de afgelopen zes maanden, beoordeelden het bezoek gemiddeld met een 7,2. Vooral de behulpzaamheid werd goed gewaardeerd met een 7,9. Daarnaast werden de vriendelijkheid en deskundigheid van het personeel gewaardeerd met gemiddeld een 7,8.

Website & sociale media

De RHCL website werd door de RHCL-respondenten gemiddeld gewaardeerd met een 7,1. Voor het gebruik van sociale media scoorden we een 7,9.

Kansen

Kansen liggen voor het RHCL volgens suggesties van respondenten vooral op het gebied van:

- ❖ Digitalisering en 'scanning on demand'.
- ❖ Het verbeteren van zoeken in archieven via de eigen website.
- ❖ Het aanbieden van hulpmateriaal om te zoeken in de archieven.
- ❖ Het verruimen van openingstijden met een avond in de week of een weekenddag.
- ❖ Het vernieuwen van studiezaalapparatuur.

4.2 Diensten studiezaal

4.2.1 Studiezaalbezoekers

Het totaal aantal fysieke bezoeken aan onze studiezaal is gedaald naar 4.561.

Jaar	Bezoeken	Bezoekers
2017	4.561	1.732
2016	4.829	1.864
2015	5.013	2.249

4.2.2 Aangevraagde stukken

In totaal werden 11.813 archieftoegangen en collecties van het RHCL en SHCL op de studiezaal aangevraagd, een lichte daling ten opzicht van vorig jaar. Uit de bibliotheek van RHCL en SHCL werden afgelopen jaar 800 boeken of tijdschriften aangevraagd.

	2017			2016		
	RHCL	SHCL	Totaal	RHCL	SHCL	Totaal
Bibliotheek	n.v.t.	n.v.t.	800	n.v.t.	n.v.t.	1.616
Archieven/ collecties	11.171	642	11.813	12.009	364	12.373

4.2.3 Schriftelijke inlichtingen

Jaar	Inlichtingen
2017	804
2016	813
2015	601

4.2.4 Uitleeningen aan archiefvormers

Uitleen aan	Uitleeningen	Stukken
Gemeente Eijsden-Margraten	40	115
Gemeente Valkenburg	18	97
Gemeente Maastricht	9	15
Provincie Limburg	18	50
Kamer van Koophandel Zuid	2	3
Rechtbank Maastricht	2	2

4.2.5 Bestellingen beeldmateriaal

Jaar	Bestellingen	Items
2017	117	3.716
2016	120	830
2015	94	744

4.3 Bezoekersraad

De bezoekersraad geeft vanuit het perspectief van de bezoekers gevraagd en ongevraagd advies over de inrichting en de kwaliteit van de dienstverlening van de instelling. Afgelopen jaar kwamen we tweemaal bijeen, waarbij we o.a. over het nieuwe studiecereglement en de communicatie via onze digitale schermen hebben gediscussieerd. Een wens van de raad – een nieuwsbrief voor studiezaalbezoekers en andere geïnteresseerden – is inmiddels gerealiseerd.

4.4.2 Facebook

Ons bereik is het afgelopen jaar flink doorgestegen. Op 31 december 2017 volgden 1.141 mensen de facebookpagina van het RHCL, en bereikten we 468.342 personen.

Jaar	Posts	Bereikte personen	Volgers
2017	199	486.342	1.141
2016	191	307.977	815
2015	63	43.956	431

4.4.3 Archieven.nl

Ook het gebruik van archieven.nl is gestegen. Dit geldt voor onze archieftoegangen, zoekingen⁵ alsook het totaal aantal bekeken pagina's.

	2017	2016	2015
Bekeken archieftoegangen	1.200.318	433.031	1.027.411
Gebruik zoekingen	622.778	600.686	367.602
Totaal aantal bekeken pagina's	1.571.319	1.033.717	1.395.013

4.4.4 Beeldbank

	2017	2014 ⁶
Bezoeken	179.784	111.657
Bezochte pagina's	312.877	178.253
Bezochte pagina's per bezoek	1,7	1,6

⁵ Sommige gegevens, zoals persoonsvermeldingen, vind je in allerlei verschillende archieven. Voor dit soort gegevens zijn speciale *zoekingen* gemaakt. Hiermee kunnen bezoekers op gedetailleerd niveau door meerdere archieven tegelijkertijd zoeken. Een *archieftoegang* bevat een overzicht van beschrijvingen van archiefstukken die deel uitmaken van een (afzonderlijk) archief.

⁶ Door een technische fout van de leverancier in de statistieken-tool van de Beeldbank hebben we van 2015 en 2016 geen betrouwbare cijfers.

4.4.5 WieWasWie

Het gebruik van WieWasWie is gestegen. In totaal 65.424 bezoekers bekeken de door het RHCL geleverde gegevens uit de Limburgse akten van de burgerlijke stand.

	2017	2016	2015
Bezoekers	65.424	61.061	62.914
Bezoeken	269.976	290.921	300.807
Bezochte pagina's	3.026.725	3.253.752	3.602.541
Bezochte pagina's per bezoek	11,21	11,18	11,98
Gem. bezoektijd (minuten)	00:16:15	00:14:58	00:16:31

4.4.6 FamilySearch

De website FamilySearch.org beheert de grootste collectie genealogische data ter wereld. De Limburgse gegevens, aangeleverd door het RHCL, werden door 37.200 unieke bezoekers geraadpleegd.

	2017
Bezoekers	37.200
Bezoeken	128.834

5. Financiën

5.1 Algemeen

5.1.1 Voorwoord*

Het verslagjaar 2017 werd afgesloten met een positief exploitatiesaldo vóór bestemming ad € 138.005 tegenover een positief exploitatiesaldo vóór bestemming ad € 246.338 wat betreft het voorgaande verslagjaar 2016, aldus een afname van het exploitatiesaldo 2017 t.o.v. 2016, vóór bestemming, van € 108.333.

Voor een op hoofdlijnen verhelderend beeld en inzicht waar het betreft de vergelijking tussen de exploitatie 2017 en 2016 volgt onderstaande globale analyse.

De totale baten 2017 zijn t.o.v. 2016 afgenomen met rond € 44.000 tot rond € 5.268.000, terwijl de totale lasten 2017 t.o.v. 2016 zijn toegenomen met rond € 64.000 tot rond € 5.130.000, per saldo resulterend in een afname van het exploitatiesaldo 2017 t.o.v. 2016 met rond € 108.000.

De bijzondere resultaten alsmede de rechtstreeks met elkaar verband houdende, d.w.z. ten opzichte van elkaar complementaire en elkaar compenserende toe- en afnamen van baten en lasten buiten beschouwing latend, beperkt zich de vergelijking / analyse van het exploitatiesaldo 2017 ten opzichte van het exploitatiesaldo 2016, een afname van € 108.000, globaal en in essentie tot onderstaande posten, overigens opgedeeld in enerzijds voordelige en anderzijds nadelige effecten 2017 t.o.v. 2016.

Voordelige effecten exploitatie 2017 t.o.v. 2016

Hogere algemene baten, vnl. hogere rijksbijdrage (incl. huur- en incidentele rijksbijdragen) en hogere gemeente bijdrage	116.000
Lagere directe materiële lasten, betreft lagere kosten primaire processen	73.000
Lagere organisatie- en overheadkosten, vnl. lagere overige organisatiekosten	17.000
Lagere kapitaalslasten, vnl. lagere afschrijvingen en lagere rentekosten	4.000
Lagere overige lasten, betreft per saldo lagere dotaties aan voorzieningen	14.000
Totaal	224.000

Nadelige effecten exploitatie 2017 t.o.v. 2016

Lagere directe baten, vnl. lagere doelsubsidies en sponsorbijdragen, lagere opbrengsten zakelijke dienstverlening en lagere opbrengsten detachering personeel	138.000
Lagere overige baten, betreft lagere rentebaten, lagere vrijval van voorzieningen en lagere incidentele baten	22.000
Hogere personele lasten, betreft hogere kosten mbt zowel eigen als inleen personeel	158.000
Hogere directe materiële lasten vanwege hogere kosten projecten	14.000
Totaal	332.000

Per saldo nadelig effect exploitatie 2017 t.o.v. 2016

108.000

Voor een meer gedetailleerde vergelijking / analyse van het verschil tussen het positief exploitatiesaldo 2017 t.o.v. het positief exploitatiesaldo 2016 wordt verwezen naar de specificaties exploitatierekening (5.6) en de toelichting op de exploitatierekening (5.7).

De balans (5.2), de toelichting op de balans (5.3), gevolgd door ratio's / kengetallen (5.4), geven een beeld van de vermogenspositie en financiële gezondheid.

In de exploitatierekening (5.5), de specificaties exploitatierekening (5.6) en de toelichting op de exploitatierekening (5.7) waarop deze cijfers zijn gebaseerd, wordt de feitelijke verantwoording over 2017 gegeven voor wat betreft de samenstelling en opbouw van het exploitatiesaldo, terwijl de kasstroom (5.8) de ontwikkeling in de liquiditeitspositie laat zien. Tenslotte worden in het overzicht afschrijvingen (5.9) de in de balans opgenomen materiële vaste activa toegelicht.

Aan het bestuur wordt, in het kader van resultaatbestemming, gelet op het in het exploitatiesaldo 2017 begrepen bedrag incidentele bijdrage DTR-gelden 2017 ten bedrage van € 155.329, voorgesteld:

- Het positief exploitatiesaldo 2017 ad € 138.005 toe te voegen aan de bestemmingsreserve incidentele bijdragen DTR-gelden;
- Voorts ten laste van de overige reserves een bedrag ad € 17.324 aanvullend toe te voegen aan de bestemmingsreserve incidentele bijdrage DTR-gelden.

De balans ultimo 2017, de exploitatierekening 2017 en de vergelijkende cijfers over het voorafgaande verslagjaar 2016 zijn opgesteld na verwerking van vorenstaand voorstel resultaatbestemming.

Alle in de jaarcijfers opgenomen bedragen luiden in Euro's.

** Gewijzigde presentatie exploitatierekening*

Wat betreft de exploitatierekening wordt opgemerkt, dat met ingang van 2017 voor een aantal van daarin opgenomen posten de presentatie is gewijzigd met dien verstande, dat ook de vergelijkende cijfers (begroting alsmede cijfers voorgaande jaren) dienovereenkomstig zijn aangepast.

De gewijzigde presentatie ingaande 2017 betreft:

- *Een toerekening van bepaalde kosten aan de primaire processen, welke voordien onder de overhead- en organisatiekosten werden gepresenteerd;*
- *Een op hoofdrubricken gebaseerde compacte exploitatierekening, waarbij nadere detailleringen van de hoofdrubricken zijn opgenomen in een afzonderlijk overzicht "specificaties exploitatierekening".*

5.1.2 Waarderingsgrondslagen

Algemene grondslagen voor het opstellen van de jaarrekening

De waardering van de activa en passiva en bepaling van het resultaat vindt plaats op basis van historische kosten. Tenzij bij het desbetreffende balanshoofd anders is vermeld, worden de activa en passiva opgenomen tegen nominale waarden.

De baten en lasten worden toegerekend aan het jaar waarop zij betrekking hebben. Baten en winsten worden slechts genomen voor zover zij op balansdatum zijn gerealiseerd. Verliezen en risico's die hun oorsprong vinden voor het einde van het verslagjaar, worden in acht genomen indien zij voor het opmaken van de jaarrekening bekend zijn geworden.

Waarderingsgrondslagen balans

Materiële vaste activa

De materiële vaste activa worden gewaardeerd tegen aanschafwaarde c.q. verkrijgingsprijs onder aftrek van afschrijvingen gebaseerd op de geschatte economische levensduur.

Vorraden

De voorraden worden gewaardeerd tegen kostprijs, verminderd met noodzakelijk geachte waarderingscorrecties wegens incourantheid.

Vorderingen

De onder de vorderingen opgenomen vorderingen op debiteuren worden gewaardeerd tegen nominale waarde, verminderd met noodzakelijk geachte waarderingscorrecties op grond van ingeschatte risico's van oninbaarheid.

Eigen vermogen

Het eigen vermogen bestaat uit bestemmingsreserves, overige reserves en bestemmingsfondsen.

Van bestemmingsfondsen die niet (langer) met juridisch onontkoombare verplichtingen zijn belast, komt het (restant)saldo rechtstreeks ten gunste van de overige reserves in het jaar waarin het doel van het bestemmingsfonds vervalt dan wel is bereikt.

Van bestemmingsreserves die niet (langer) met juridisch onontkoombare verplichtingen zijn belast, komt het (restant)saldo rechtstreeks ten gunste van de overige reserves in het jaar waarin het doel van de bestemmingreserve vervalt dan wel is bereikt, evenwel na een daartoe genomen bestuursbesluit.

Voorzieningen

De onder voorzieningen opgenomen egalisatierekening afkoop huurverplichtingen wordt gewaardeerd op de ontvangen afkoopsom, verminderd met de jaarlijkse vrijval ten gunste van de exploitatierekening ter grootte van het complementaire jaarlijkse bedrag afschrijvingskosten huurdersinvesteringen.

De onder voorzieningen opgenomen egalisatierekening aanpassing huurvergoeding wordt gewaardeerd op het ontvangen bedrag wegens lagere kosten verbouwing brandveiligheid, verminderd met de jaarlijkse vrijval ten gunste van de exploitatierekening ter grootte van het complementaire jaarlijkse bedrag hogere huurvergoeding.

Overige voorzieningen worden gevormd voor verplichtingen of verwachte verliezen of risico's waarvan de omvang redelijkerwijs is in te schatten op de balansdatum.

Waarderingsgrondslagen resultaatbepaling

Baten en lasten worden toegerekend aan het jaar waarop zij betrekking hebben. Onder baten worden verstaan de baten die rechtstreeks aan het jaar zijn toe te rekenen en die in het jaar als gerealiseerd kunnen worden beschouwd.

De lasten worden bepaald met inachtneming van de hierboven vermelde grondslagen voor waardering en toegerekend aan het verslagjaar waarop zij betrekking hebben. Verliezen worden in aanmerking genomen in het jaar waarin deze voorzienbaar zijn.

5.2 Balans	31-12-2017	31-12-2016
ACTIVA		
VASTE ACTIVA		
Immateriële vaste activa	0	0
Materiële vaste activa		
Gebouwen en terreinen	0	0
Inventarissen en inrichting	88.925	106.400
Huurdersinvesteringen	259.891	307.145
Financiële vaste activa	0	0
Subtotaal vaste activa	348.816	413.545
VLOTTENDE ACTIVA		
Vorraden		
Overige voorraden	8.105	8.898
Vorderingen		
Debiteuren	334.521	82.516
Vooruitbetaalde kosten	17.820	18.476
Overige vorderingen	127.068	263.142
Liquide middelen		
Bankrekeningen	7.169.121	5.842.623
Kasgeld	1.417	1.091
Subtotaal vlottende activa	7.658.052	6.216.746
TOTAAL ACTIVA	8.006.868	6.630.291

	31-12-2017	31-12-2016
PASSIVA		
EIGEN VERMOGEN		
Besteedbaar vermogen		
Bestemmingsreserves	245.398	90.069
Overige reserves	569.419	561.468
Bestemmingsfondsen	6.772	52.267
Vastgelegd vermogen	0	0
Subtotaal eigen vermogen	821.589	703.804
VOORZIENINGEN		
Egalisatierekening afkoop huurverplichtingen	259.891	307.145
Egalisatierekening aanpassing huurvergoeding	42.000	45.818
Voorziening calamiteitenfonds	15.000	15.000
Voorziening WW-verplichtingen	271.596	264.059
Voorziening herstructurering/reorganisatie	131.000	137.000
Voorziening kosten fusietraject	30.648	30.648
Voorziening groot onderhoud gebouwen	5.662.965	4.294.955
Voorziening meerjaren onderhoud- en instandhoudingsplan	13.932	22.438
Subtotaal voorzieningen	6.427.032	5.117.063
SCHULDEN OP LANGE TERMIJN		
Lening o/g BNG	250.000	300.000
Subtotaal schulden op lange termijn	250.000	300.000
SCHULDEN OP KORTE TERMIJN		
Lening o/g BNG aflossingsverplichting komend boekjaar	50.000	50.000
Crediteuren	310.685	217.187
Vooruitontvangen bedragen	0	3.443
Reserveringen	60.495	110.148
Nog te betalen kosten	87.067	128.646
Subtotaal schulden op korte termijn	508.247	509.424
TOTAAL PASSIVA	8.006.868	6.630.291

5.3 Toelichting op de balans

31-12-2017

31-12-2016

ACTIVA**VASTE ACTIVA****Materiële vaste activa**

De boekwaarde muteerde als volgt:

Aanschafwaarde begin boekjaar	4.051.470	4.006.407
Bij: investeringen boekjaar	16.227	45.063
Aanschafwaarde ultimo boekjaar	4.067.697	4.051.470
Afschrijvingen begin boekjaar	3.637.925	3.553.207
Bij: afschrijvingen boekjaar	80.956	84.718
Afschrijvingen ultimo boekjaar	3.718.881	3.637.925
Boekwaarde ultimo boekjaar	348.816	413.545

VLOTTENDE ACTIVA

Vorraden	8.105	8.898
-----------------	--------------	--------------

Dit betreft de ultimo boekjaar aanwezige voorraden uitgebrachte inventarissen, boeken, CD's, DVD's, alsmede drukwerk en onderhoudsmateriaal gebouwen.

Vorderingen

<i>Debiteuren</i>	334.521	82.516
-------------------	----------------	---------------

Dit betreft de ultimo boekjaar openstaande vorderingen op debiteuren volgens de uit de financiële administratie opgemaakte saldijst, verminderd met noodzakelijk geachte waarderingscorrecties op grond van ingeschatte risico's van oninbaarheid.

Vooruitbetaalde kosten

Personele lasten	0	159
Directe materiële lasten	1.548	1.518
Huisvestingslasten	18	19
Organisatie- en overheadkosten	16.254	16.780
	17.820	18.476

Toelichting op de balans (vervolg)

31-12-2017

31-12-2016

Overige vorderingen

Rijksbijdrage (incl. huurbijdragen)	58.681	108.948
BTW-compensatiefonds	49.000	49.000
Bijdrage SHCL ivm inhuizing (aanvullend)	6.497	7.448
Publieksinkomsten/reguliere inkomsten	0	192
Zakelijke dienstverlening en leveringen	3.290	20.046
Depotverhuur en detachering personeel	0	68.057
Rentebaten	27	1.341
Diversen	9.573	8.110
	127.068	263.142

Liquide middelen*Bankrekeningen*

Rabobank rekening-courant	8.140	11.828
Rabobank BedrijfsSpaarRekening	282.218	341.876
BNG paraplu rekening Schatkistbankieren	6.879.000	5.489.000
BNG betaalrekening Schatkistbankieren	-237	-81
	7.169.121	5.842.623

PASSIVA**EIGEN VERMOGEN****Bestemmingsreserves***Specificatie verloop boekjaar*

Stand begin boekjaar	90.069	0
Bij: toevoegingen boekjaar:		
- specifiek ivm incidentele rijksbijdragen DTR-gelden:		
- toevoeging uit bestemming voordelig exploitatie-saldo boekjaar	138.005	75.069
- toevoeging tlv overige reserves	17.324	0
- specifiek ivm legaat	0	15.000
Af: bestedingen boekjaar	0	0
Stand ultimo boekjaar	245.398	90.069

Specificatie samenstelling ultimo boekjaar

- incidentele rijksbijdragen DTR-gelden	230.398	75.069
- legaat	15.000	15.000
Stand ultimo boekjaar	245.398	90.069

Toelichting op de balans (vervolg)

31-12-2017

31-12-2016

Overige reserves*Specificatie verloop boekjaar*

Stand begin boekjaar	561.468	405.199
Bij: - toevoeging uit bestemming voordelig exploitatiesaldo boekjaar	0	156.269
- toevoeging uit vrijval batig saldo bestemmingsfonds(en)	25.275	0
Af: onttrekking tgv bestemmingsreserves	17.324	0
Stand ultimo boekjaar	569.419	561.468

Bestemmingsfondsen*Specificatie verloop boekjaar*

Stand begin boekjaar	52.267	26.673
Bij: toevoegingen boekjaar	17.683	41.403
Af: - bestedingen boekjaar	37.903	15.809
- vrijval batig saldo tgv overige reserves	25.275	0
Stand ultimo boekjaar	6.772	52.267

Specificatie samenstelling ultimo boekjaar

Projecten Metamorfoze:		
- 'Raadsverdragen Maastricht (1580-1795)'	0	8.423
- 'Archief Kruisheren Maastricht (1438-1796)'	0	2.441
- 'Limburgse kapittelarchieven (1294-1802)'	6.772	41.403
Stand ultimo boekjaar	6.772	52.267

VOORZIENINGEN**Egalisatierekening afkoop huurverplichtingen**

De egalisatierekening afkoop huurverplichtingen houdt verband met de door RHCL ten behoeve van de inhuizing SHCL, ingaande 1 juli 2008, in 2007 en 2008 gepleegde huurdersinvesteringen tot een totaalbedrag ad € 708.816, welk bedrag aan huurdersinvesteringen volledig en rechtstreeks werd gefinancierd uit een hiervoor van SHCL ontvangen bijdrage. Deze bijdrage werd opgenomen in de balans onder het hoofd Egalisatierekening afkoop huurverplichtingen en valt jaarlijks in termijnen vrij ten gunste van de exploitatie met termijnbedragen ter grootte van de jaarlijkse afschrijvingskosten huurdersinvesteringen, zodat de de jaarlijkse afschrijvingskosten huurdersinvesteringen worden geneutraliseerd.

Specificatie verloop boekjaar

Stand begin boekjaar	307.145	354.399
Af: vrijval tgv exploitatie boekjaar	47.254	47.254
Stand ultimo boekjaar	259.891	307.145

Toelichting op de balans (vervolg)

31-12-2017

31-12-2016

Egalisatierekening aanpassing huurvergoeding

Dit betreft een van RVG in 2016 ontvangen restitutie ad € 56.000 vanwege lagere kosten verbouwing brandveiligheid dan oorspronkelijk geraamd. Voor het bedrag van de oorspronkelijke raming van deze verbouwingskosten werd met RVG een raming van deze verbouwingskosten werd met RVG een hogere gebruiksvergoeding gebouwen overeengekomen voor de periode 1 mei 2014 tot en met 31 december 2028. Vanwege de in 2016 ontvangen restitutie ad € 56.000 is de met RVG overeengekomen hogere gebruiksvergoeding tot een te hoog bedrag vastgesteld, zodat voor het bedrag van de ontvangen restitutie ad € 56.000 een egalisatierekening is gevormd waaruit jaarlijks een bedrag vrijvalt ten gunste van de exploitatierekening gedurende de periode tot en met 31 december 2028, waarmee jaarlijks de te hoge aanpassing gebruiksvergoeding gebouwen wordt gecompenseerd.

Specificatie verloop boekjaar

Stand begin boekjaar	45.818	0
Bij: dotatie tlv exploitatie boekjaar	0	56.000
Af: vrijval tgv exploitatie boekjaar	3.818	10.182
Stand ultimo boekjaar	42.000	45.818

Voorziening calamiteitenfonds**15.000****15.000**

Dit betreft een ultimo 2004 getroffen en sedertdien overigens ongewijzigde voorziening terzake van financiële risico's van eventuele calamiteiten in brede zin.

Voorziening WW-verplichtingen

De voorziening WW-verplichtingen houdt verband met de financiële risico's terzake wachtgeld-/WW-verplichtingen in gevallen van onvrijwillige beëindiging van dienstverbanden van werknemers, welke financiële risico's door RHCL worden gedragen als gevolg van en sedert de verzelfstandiging (Gemeenschappelijke Regeling) ingaande 2005.

Opbouw van de voorziening geschiedt sedert 2005 en wel middels jaarlijkse dotaties gebaseerd op een hiervoor gebruikelijk landelijk gemiddeld premiepercentage. De opbouw is voornamelijk gemaximeerd tot een totaal van 5 jaardotaties.

Specificatie verloop boekjaar

Stand begin boekjaar	264.059	251.050
Bij: dotatie tlv exploitatie boekjaar	7.537	18.624
Af: vrijval tgv exploitatie boekjaar	0	5.615
Stand ultimo boekjaar	271.596	264.059

Toelichting op de balans (vervolg)

31-12-2017

31-12-2016

Voorziening herstructurering / reorganisatie

Dit betreft een ingaande ultimo 2009 getroffen voorziening voor te verwachten noodzakelijk te maken kosten inzake verbetermaatregelen betreffende de organisatie van het RHCL. Uitgangspunt voor deze verbetermaatregelen, en daarmee dus ook de voorziening, is het plan van aanpak van de toenmalige directeur ad-interim, de heer Giesen, zoals vervat in diens document 'Het Bericht'. De met deze verbetermaatregelen samenhangende kosten betreffen met name kosten voor opleiding/bijbscholing medewerkers, w.o. begeleiding werknemers naar nieuwe functies/taken, en kosten voor optimalisering van interne processen/procedures.

Specificatie verloop boekjaar

Stand begin boekjaar	137.000	125.000
Bij: dotatie tlv exploitatie boekjaar	0	12.000
Af: bestedingen boekjaar	6.000	0
Stand ultimo boekjaar	131.000	137.000

Voorziening kosten fusietraject

Dit betreft een ingaande ultimo 2011 getroffen voorziening voor noodzakelijk te maken juridische, financiële en overige (advies-)kosten betreffende onderzoek en begeleiding fusietraject RHCL-SHCL.

Specificatie verloop boekjaar

Stand begin boekjaar	30.648	30.648
Af: bestedingen boekjaar	0	0
Stand ultimo boekjaar	30.648	30.648

Voorziening groot onderhoud gebouwen

Dit betreft een ingaande ultimo 2013 getroffen voorziening voor groot onderhoud gebouwen. De dotatie aan deze voorziening wordt bestreden uit en is gelijk aan de huurverlaging gebouwen wegens stelselwijziging ingaande 2013.

Specificatie verloop boekjaar

Stand begin boekjaar	4.294.955	2.961.434
Bij: dotatie tlv exploitatie boekjaar	1.368.010	1.333.521
Af: bestedingen boekjaar	0	0
Stand ultimo boekjaar	5.662.965	4.294.955

Toelichting op de balans (vervolg)

31-12-2017

31-12-2016

Voorziening meerjaren onderhoud- en instandhoudingsplan

Dit betreft een ingaande ultimo 2016 getroffen voorziening voor nog te maken kosten voor wat betreft het opstellen van een meerjaren onderhoud- en instandhoudingsplan gebouwen, ter zake waarvan in 2016 een incidentele rijksbijdrage is toegekend.

Specificatie verloop boekjaar

Stand begin boekjaar	22.438	0
Bij: dotatie tlv exploitatie boekjaar	0	30.000
Af: bestedingen boekjaar	8.506	7.562
Stand ultimo boekjaar	13.932	22.438

SCHULDEN OP LANGE TERMIJN**Lening o/g BNG**

Dit betreft een op 3 juni 2013 met de Bank Nederlandse Gemeenten (BNG) overeengekomen geldlening, oorspronkelijk groot € 500.000, met een looptijd van 10 jaar.

Omtrent aflossing en rente werd overeengekomen als volgt:

- aflossing: lineair in 10 jaarlijkse termijnen van € 50.000, voor het eerst per 3 juni 2014;
- rente : 2,20% per jaar vast gedurende de gehele looptijd, jaarlijks te voldoen, voor het eerst per 3 juni 2014.

Specificatie verloop boekjaar

Stand begin boekjaar	350.000	400.000
Af: aflossing boekjaar	50.000	50.000
Stand ultimo boekjaar	300.000	350.000
Af: aflossingsverplichting komend boekjaar, opgenomen onder 'schulden op korte termijn'	50.000	50.000
Saldo balans ultimo boekjaar	250.000	300.000

SCHULDEN OP KORTE TERMIJN

Aflossingsverplichting komend boekjaar	50.000	50.000
---	---------------	---------------

Dit betreft de aflossingsverplichting komend boekjaar met betrekking tot de onder de schulden op lange termijn opgenomen lening o/g BNG.

Crediteuren	310.685	217.187
--------------------	----------------	----------------

Dit betreft de ultimo boekjaar openstaande schulden aan crediteuren volgens de uit de financiële administratie opgemaakte saldijst.

Toelichting op de balans (vervolg)

31-12-2017

31-12-2016

Vooruitontvangen bedragen	0	3.443
----------------------------------	----------	--------------

Dit betreft het restant aan vooruitvragen geld van de gemeente Thorn (nu Gemeente Maasgouw) voor het (laten) verrichten van werkzaamheden inzake conservering en restauratie van archieven, digitalisering van de Burgerlijke Stand en de inrichting van digitale presentatie van archiefbescheiden.

Reserveringen

Vakantiegeldverplichting	0	59.227
Vakantiedagenverplichting	60.495	50.921
	60.495	110.148

Nog te betalen kosten

Personele lasten	11.836	13.948
Directe materiële lasten	13.083	29.471
Huisvestingslasten	4.543	7.030
Organisatie- en overheadkosten	30.659	64.585
Rentekosten	3.973	4.672
Overige	1.680	0
Omzetbelasting 4e kwartaal 2017 resp. 2016	21.293	8.940
	87.067	128.646

5.4 Ratio's / kengetallen

Liquiditeit

De liquiditeit betreft het weerstandsvermogen op korte termijn.

De mate van liquiditeit kan worden uitgedrukt in een verhoudingsgetal of ratio.

De liquiditeitsratio wordt als volgt berekend: Vlottende activa ./ Vlottende passiva.

De liquiditeitspositie is gezond bij een liquiditeitsratio van > 1.

De liquiditeitspositie per 31-12-2017 is als volgt:

- Vlottende activa	7.658.052		
<hr/>	<hr/>	=	
- Vlottende passiva	508.247		15,07

Solvabiliteit

De solvabiliteit betreft het weerstandsvermogen voor de lange termijn.

De mate van solvabiliteit kan worden uitgedrukt in een verhoudingsgetal ofwel ratio.

De solvabiliteitsratio wordt als volgt berekend: Eigen vermogen ./ Totaal vermogen.

De solvabiliteitspositie is gezond bij een solvabiliteitsratio van > 0.

De solvabiliteit per 31-12-2017 bedraagt:

- Eigen vermogen	821.589		
<hr/>	<hr/>	=	
- Totaal vermogen	8.006.868		0,10

Netto schuldquote / netto schuldquote gecorrigeerd voor verstrekte leningen < 0

De netto schuldquote geeft inzicht in het niveau van de schuldenlast ten opzichte van de eigen middelen en daarmee een indicatie in welke mate rentelasten en aflossingen op de exploitatie drukken.

EMU-saldo (x € 1.000) 225

Het EMU-saldo is een weergave van het vorderingensaldo.

5.5 Exploitatierkening

Realisatie 2017

Begroting 2017

Realisatie 2016

BATEN

Algemene baten			
- Bijdragen deelnemers	5.018.649	4.852.500	4.902.248
Directe baten	197.853	147.250	335.847
Overige baten	51.099	47.750	73.777
TOTAAL BATEN	5.267.601	5.047.500	5.311.872

LASTEN

Personele lasten	2.073.235	1.961.500	1.915.714
Directe materiële lasten	263.278	275.500	322.089
Indirecte materiële lasten	1.431.073	1.445.000	1.452.209
Overige lasten	1.362.010	1.382.000	1.375.522
TOTAAL LASTEN	5.129.596	5.064.000	5.065.534

EXPLOITATIESALDO VÓÓR BIJZONDERE RESULTATEN

138.005

-16.500

246.338

Bijzondere resultaten:

- Baten	0	0	0
- Lasten	0	0	0

EXPLOITATIESALDO VÓÓR BESTEMMING

138.005

-16.500

246.338

Af: toevoeging bestemmingsreserves

138.005

0

90.069

Af: toevoeging overige reserves

0

0

156.269

EXPLOITATIESALDO NA BESTEMMING

0

-16.500

0

5.6 Specificaties exploitatierekening

Realisatie 2017

Begroting 2017

Realisatie 2016

BATEN**Algemene baten***Bijdragen deelnemers*

Rijksbijdrage	1.118.159	1.096.500	1.093.966
Bijdrage Gemeente Maastricht	891.141	895.000	884.068
Vergoeding Provincie Limburg	404.836	409.000	403.544
Huurbijdrage	2.315.881	2.314.000	2.281.393
Incidentele rijksbijdragen	155.329	0	105.069
BTW-compensatiefonds	49.000	49.000	49.000
Bijdrage SHCL i.v.m. inhuizing	66.830	67.000	66.617
Bijdrage SHCL i.v.m. inhuizing (aanvullend)	17.473	22.000	18.591
	5.018.649	4.852.500	4.902.248

Directe baten

Publieksinkomsten/reguliere inkomsten	15.588	14.250	14.415
Doelsubsidies en sponsorbijdragen	0	0	102.877
Zakelijke dienstverlening en leveringen	81.138	23.000	107.636
Depotverhuur en detachering personeel	101.127	110.000	110.919
	197.853	147.250	335.847

Overige baten

Rentebaten	27	500	1.341
Vrijval uit voorzieningen:			
- afkoop huurverplichtingen	47.254	47.250	47.254
- aanpassing huurvergoeding	3.818	0	10.182
Incidentele baten	0	0	15.000
	51.099	47.750	73.777

LASTEN**Personele lasten**

Salarissen en sociale lasten, incl. dotatie/vrijval

voorziening WW-verplichtingen	1.707.531	1.737.000	1.703.803
Overige salarislasten	255.650	145.500	138.112
Overige personeelskosten	110.054	79.000	73.799
	2.073.235	1.961.500	1.915.714

Directe materiële lasten*Kosten primaire processen*

Directe kosten beheer archieven en collecties	26.931	19.000	59.795
Directe kosten dienstverlening en publiek	34.679	39.500	73.002
	61.610	58.500	132.797

Specificaties exploitatierekening (vervolg)	Realisatie 2017	Begroting 2017	Realisatie 2016
---	-----------------	----------------	-----------------

Aan primaire processen toe te rekenen kosten:

Internetkosten	62.482	73.500	78.461
Licenties software en Mais Flexis	67.975	68.000	57.579
Kosten digitalisering	22.557	30.000	25.496
Kosten vrijwilligers	9.301	9.000	9.091
Overige kosten	22.263	16.500	16.165
	184.578	197.000	186.792

<i>Totaal kosten primaire processen</i>	246.188	255.500	319.589
---	----------------	----------------	----------------

<i>Kosten projecten</i>	17.090	20.000	2.500
-------------------------	---------------	---------------	--------------

Totaal directe materiële lasten	263.278	275.500	322.089
---------------------------------	----------------	----------------	----------------

Indirecte materiële lasten

Huisvestingslasten

Huur gebouwen	947.871	957.000	947.871
Exploitatiekosten gebouwen	234.940	251.500	235.496
	1.182.811	1.208.500	1.183.367

Organisatie- en overheadkosten

Bestuurskosten	1.368	2.000	985
Overige organisatiekosten	158.307	152.000	175.262
	159.675	154.000	176.247

Kapitaalslasten

Rentekosten	7.631	7.500	8.677
Afschrijvingen incl. boekresultaten	80.956	75.000	83.918
	88.587	82.500	92.595

Totaal directe materiële lasten	1.431.073	1.445.000	1.452.209
---------------------------------	------------------	------------------	------------------

Overige lasten

Dotaties aan voorzieningen:

- groot onderhoud gebouwen	1.368.010	1.357.000	1.333.522
- herstructurering organisatie	-6000	0	12.000
- meerjaren onderhoud- en instandhoudingsplan	0	0	30.000
Onvoorzien	0	25.000	0
	1.362.010	1.382.000	1.375.522

5.7 Toelichting op de exploitatierekening

5.7.1 Algemeen

De exploitatierekening is niet all-inclusive hetgeen erop neerkomt, dat bepaalde "baten" en bepaalde "lasten" rechtstreeks ten gunste van respectievelijk ten laste van het vermogen zijn gebracht en niet via de exploitatierekening tot uitdrukking zijn gebracht en wel volgens onderstaande criteria:

- baten in de vorm van doelsubsidies en sponsorbijdragen van derden, verkregen met en ten behoeve van een daarvoor specifiek aangewezen bestemming, zijn rechtstreeks ten gunste van de desbetreffende bestemmingsfondsen en –reserves gebracht, voor 2017 € 17.683 (2016: € 41.403);
- lasten welke dienen te worden bestreden uit daarvoor gepassiveerde bestemmingsfondsen en - reserves zijn rechtstreeks ten laste van de desbetreffende bestemmingsfondsen en –reserves gebracht, voor 2017 € 37.903 (2016: € 15.809).

5.7.2 Baten en lasten t.o.v. begroting

De exploitatierekening realisatie 2017 geeft een voordelig exploitatiesaldo te zien van rond € 138.000.

In vergelijking met de begroting 2017 met een begroot nadelig exploitatiesaldo van rond € 16.000 aldus een positief verschil t.o.v. de begroting van rond € 154.000.

De rechtstreeks met elkaar verband houdende, d.w.z. ten opzichte van elkaar complementaire en elkaar compenserende toe- en afnamen van baten en lasten buiten beschouwing latend, beperkt de analyse van dit positieve verschil wat betreft gerealiseerd exploitatiesaldo 2017 t.o.v. begroot exploitatiesaldo 2017 zich, op hoofdlijnen en in essentie, tot onderstaande posten:

- Hogere algemene baten wat betreft de Rijksbijdrage, inclusief huurbijdrage, (rond € 24.000), en incidentele rijksbijdragen (rond € 155.000);
- Hogere directe baten wat betreft publieks-/reguliere inkomsten (rond € 1.000), zakelijke dienstverlening en leveringen (rond € 58.000) en opbrengst depotverhuur (rond € 3.000);
- Hogere overige baten, vrijval voorzieningen (rond € 4.000);
- Lagere personele lasten, betreft salarissen en sociale lasten, inclusief mutaties voorzieningen, totaal rond € 29.000);
- Lagere directe materiële lasten, betreft kosten primaire processen (rond € 9.000) en kosten projecten (rond € 3.000);
- Lagere indirecte materiële lasten, betreft huisvestingslasten (totaal rond € 26.000);
- Lagere overige lasten vanwege vrijval deel voorziening herstructurering organisatie (rond € 6.000) en lagere kosten onvoorzien (rond € 25.000).

Tegenover vorenstaande voordelige posten voor totaal rond € 343.000 staan, voor totaal rond € 189.000, de volgende nadelige posten:

- Lagere algemene baten wat betreft gemeentebijdrage (rond € 4.000), vergoeding Provincie Limburg (rond € 4.000) en bijdrage SHCL ivm inhuizing SHCL (rond € 5.000);
- Lagere directe baten wat betreft detachering personeel (rond € 12.000);
- Hogere personele lasten, betreft kosten inleenkrachten (rond € 110.000) en overige personeelslasten (rond € 31.000);
- Hogere indirecte materiële lasten, betreft organisatie- en overheadkosten (rond € 6.000) en kapitaalslasten (rond € 6.000);
- Hogere overige lasten vanwege dotatie voorziening groot onderhoud gebouwen (rond € 11.000).

5.7.3 Baten en lasten t.o.v. exploitatie 2016

- Baten

De totale baten zijn in 2017 t.o.v. 2016 afgenomen met € 44.271 tot een niveau van € 5.267.601, welke per saldo afname bestaat uit een afname van directe baten (€ 137.994) en overige baten (€ 22.678), tegenover een toename van algemene baten (€ 116.401).

- Algemene baten

De per saldo hogere algemene baten t.o.v. 2016 zijn voornamelijk toe te schrijven aan hogere incidentele bijdragen van het Rijk (effect rond € 50.000). Voorts zijn de per saldo hogere algemene baten een gevolg van indexering van de algemene bijdragen/lumpsum van Rijk (effect rond € 24.000) en Gemeente Maastricht (effect rond € 7.000), de indexering van de huurbijdrage (effect rond € 34.000), alsmede de contractueel overeengekomen indexering van de vergoeding Provincie Limburg (effect rond € 1.000).

- Directe baten en overige baten

Het totaal van directe baten en overige baten geeft t.o.v. 2016 per saldo een afname te zien welke voornamelijk is toe te schrijven aan lagere directe baten uit doelsubsidies (effect rond € 103.000), zakelijke dienstverlening en leveringen (effect rond € 27.000), detachering personeel (effect rond € 11.000) alsmede lagere overige baten uit een vrijval inzake de voorziening aanpassing huurvergoeding (effect rond € 6.000), lagere rentebaten (effect rond € 1.000) en lagere incidentele baten (effect rond € 15.000).

De per saldo lagere directe baten en overige baten t.o.v. 2016 werden daarentegen voordelig beïnvloed door hogere publieks-/reguliere inkomsten (effect rond € 1.000) alsmede hoger opbrengsten depotverhuur (effect rond € 1.000).

- Lasten

De totale lasten zijn in 2017 t.o.v. 2016 toegenomen met € 64.062 tot een niveau van € 5.129.596, welke per saldo toename bestaat uit enerzijds een toename van personele lasten (€ 157.521), en anderzijds een afname van directe materiële lasten (€ 58.811), indirecte materiële lasten (€ 21.136) en overige lasten (€ 13.512).

- Personele lasten

De personele lasten geven t.o.v. 2016 per saldo een toename te zien van rond € 158.000, bestaande uit een toename personele lasten met betrekking tot zowel eigen personeel (effect rond € 40.000) als inleen personeel (effect rond € 118.000), dit laatste vanwege meer inzet van uitzendkrachten alsmede overige inhuur van tijdelijk personeel.

- Directe materiële lasten

De directe materiële lasten geven t.o.v. 2016 per saldo een afname te zien van rond € 59.000, welke afname is toe te schrijven aan enerzijds een afname van de kosten primaire processen (effect rond € 73.000), en anderzijds een toename van 'projectkosten' (effect rond € 14.000).

- Indirecte materiële lasten

De indirecte materiële lasten geven t.o.v. 2016 een afname te zien van rond € 21.000, welke afname betreft lagere organisatie- en overheadkosten (effect rond € 17.000) en lagere kapitaalslasten (effect rond € 4.000).

De lagere organisatie- en overheadkosten t.o.v. 2016 van rond € 17.000 hebben betrekking op diverse kostenmutaties van uiteenlopende aard betreffende de algemene bedrijfsvoering.

De lagere kapitaalslasten t.o.v. 2016 van rond € 4.000 hebben betrekking op lagere afschrijvingen (effect rond € 3.000) en lagere rentekosten (effect rond € 1.000).

- Overige lasten

De per saldo lagere overige lasten t.o.v. 2016 van rond € 14.000 hebben betrekking op per saldo lagere dotaties aan c.q. hogere vrijval van voorzieningen betreffende de voorziening herstructurering organisatie (effect rond € 18.000) en de voorziening meerjaren onderhoud- en instandhoudingsplan (effect rond € 30.000), tegenover een hogere dotatie aan de voorziening groot onderhoud gebouwen (effect rond € 34.000).

5.7.4 Exploitatiesaldo

- Omvang exploitatiesaldo 2017

Het exploitatiesaldo 2017, inclusief bijzondere resultaten doch vóór bestemming, bedraagt positief € 138.005 tegenover positief € 246.338 voor 2016.

- Bestemming exploitatiesaldo 2017

Aan het bestuur wordt, in het kader van resultaatbestemming, gelet op het in het exploitatiesaldo 2017 begrepen bedrag incidentele bijdrage DTR-gelden 2017 ten bedrage van € 155.329, voorgesteld het positief exploitatiesaldo 2017 ad € 138.005 toe te voegen aan de bestemmingsreserve incidentele bijdragen DTR-gelden.

Voorts wordt, gezien de omvang van de incidentele bijdrage DTR-gelden 2017 ad € 155.329 t.o.v. de omvang van het exploitatiesaldo 2017 ad € 138.005, aan het bestuur voorgesteld het verschil ad € 17.324 toe te voegen aan de bestemmingsreserve incidentele bijdragen DTR-gelden ten laste van de overige reserves.

5.8 Kasstroom

De toename in de liquiditeiten ultimo 2017 t.o.v. ultimo 2016 bedraagt € 1.326.824, nl.:

Liquiditeiten ultimo 2017	7.170.538
Liquiditeiten ultimo 2016	5.843.714
	<hr/>
Netto kasstroom 2017 (toename)	1.326.824

Deze toename kan naar activiteiten worden gespecificeerd volgens onderstaand kasstroomoverzicht 2017.

Kasstroom uit operationele activiteiten

Exploitatiesaldo, vóór bestemming	138.005
Afschrijvingen excl. boekresultaten	80.956
Toevoegingen aan bestemmingsfondsen	17.683
Toename voorzieningen	1.309.969
Afname voorraden	793
Bestedingen uit bestemmingsfondsen	-37.903
Toename vorderingen	-115.275
Afname schulden op korte termijn	-1.177

Kasstroom uit operationele activiteiten	1.393.051
---	-----------

Kasstroom uit investeringsactiviteiten

Investerings in materiële vaste activa	-16.227
--	---------

Kasstroom uit investeringsactiviteiten	-16.227
--	---------

Kasstroom uit financieringsactiviteiten

Afname schulden op lange termijn	-50.000
----------------------------------	---------

Kasstroom uit financieringsactiviteiten	-50.000
---	---------

Netto kasstroom 2017 (toename)	1.326.824
---------------------------------------	------------------

5.9 Afschrijvingen

Overzicht materiële vaste activa

OMSCHRIJVING	AANSCHAFWAARDE			
	Balans 01-01-2017	Investerings 2017	Desinvesterings 2017	Balans 31-12-2017
Kantoormeubilair	262.107	977	0	263.084
Kantoormachines	25.802	0	0	25.802
Schoonmaakapparatuur	7.548	0	0	7.548
Automatiseringsapparatuur	632.202	10.544	0	642.746
Software	61.135	1.082	0	62.217
Depotinventaris	1.585.152	0	0	1.585.152
Verfilmings- en fotografie- apparatuur	94.738	0	0	94.738
Conserverings- en restauratie- apparatuur	98.745	0	0	98.745
Readers en readerprinters	117.861	0	0	117.861
Kantine-inrichting	6.813	3.624	0	10.437
Studiezaalinventaris	423.838	0	0	423.838
Inrichting schatkamer	26.713	0	0	26.713
Huurdersinvesteringen	708.816	0	0	708.816
Totaal	4.051.470	16.227	0	4.067.697

Afschr. %	AFSCHRIJVINGEN			BOEKWAARDE	
	t/m 2016	2017	Desinvesteringen 2017	t/m 2017	Balans 31-12-2017
10	261.418	413	0	261.831	1.253
20	25.802	0	0	25.802	0
20	7.495	43	0	7.538	10
20	565.842	23.992	0	589.834	52.912
33,33	58.583	2.897	0	61.480	737
6,67	1.549.796	4.858	0	1.554.654	30.498
20	94.204	120	0	94.324	414
10	98.745	0	0	98.745	0
20	117.861	0	0	117.861	0
10	6.723	613	0	7.336	3.101
10	423.773	65	0	423.838	0
10/20	26.012	701	0	26.713	0
6,67	401.671	47.254	0	448.925	259.891
	3.637.925	80.956	0	3.718.881	348.816

5.10 Accountantsverklaring

In Confidence Consultants
Bovenstebosch 18
6228 SJ Maastricht

Telefoon +31 (043)-3521600
Fax +31 (043)-3521664
E-mail ic2@xs4all.nl

Aan het Bestuur van Regionaal Historisch Centrum Limburg
St. Pieterstraat 7
6211 JM Maastricht

Accountantsverklaring

Opdracht

Wij hebben de in dit jaarverslag in de paragrafen 5.1 tot en met 5.9 opgenomen jaarrekening 2017 van Regionaal Historisch Centrum Limburg te Maastricht, bestaande uit de balans per 31 december 2017 met toelichting en de exploitatierekening over 2017 met toelichting, gecontroleerd.

Verantwoordelijkheid van het bestuur

Het bestuur van de huishouding is verantwoordelijk voor het opmaken van de jaarrekening die het vermogen en het exploitatiesaldo getrouw dient weer te geven, alsmede voor het opstellen van het jaarverslag, beide in overeenstemming met Titel 9 Boek 2 BW. Deze verantwoordelijkheid omvat onder meer: het ontwerpen, invoeren en in stand houden van een intern beheersingssysteem relevant voor het opmaken van en getrouw weergeven in de jaarrekening van vermogen en exploitatiesaldo, zodanig dat deze geen afwijkingen van materieel belang als gevolg van fraude of fouten bevat, het kiezen en toepassen van aanvaardbare grondslagen voor financiële verslaggeving en het maken van schattingen die onder de gegeven omstandigheden redelijk zijn.

Verantwoordelijkheid van de accountant

Onze verantwoordelijkheid is het geven van een oordeel over de jaarrekening op basis van onze controle. Wij hebben onze controle verricht in overeenstemming met Nederlands recht. Dienovereenkomstig zijn wij verplicht te voldoen aan de voor ons geldende gedragsnormen en zijn wij gehouden onze controle zodanig te plannen en uit te voeren dat een redelijke mate van zekerheid wordt verkregen dat de jaarrekening geen afwijkingen van materieel belang bevat.

Een controle omvat het uitvoeren van werkzaamheden ter verkrijging van controle-informatie over de bedragen en de toelichtingen in de jaarrekening. De keuze van de uit te voeren werkzaamheden is afhankelijk van de professionele oordeelsvorming van de accountant, waaronder begrepen zijn beoordeling van de risico's van afwijkingen van materieel belang als gevolg van fraude of fouten. In die beoordeling neemt de accountant in aanmerking het voor het opmaken van en getrouw weergeven in de jaarrekening van vermogen en exploitatiesaldo relevante interne beheersingssysteem, teneinde een verantwoorde keuze te kunnen maken van de controlewerkzaamheden die onder de gegeven omstandigheden adequaat zijn maar die niet tot doel hebben een oordeel te geven over de effectiviteit van het interne beheersingssysteem van de huishouding. Tevens omvat een controle onder meer een evaluatie van de aanvaardbaarheid van de toegepaste grondslagen voor financiële verslaggeving en van de redelijkheid van schattingen die het bestuur van de huishouding heeft gemaakt, alsmede een evaluatie van het algehele beeld van de jaarrekening.

Wij zijn van mening dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel.

Oordeel

Naar ons oordeel geeft de jaarrekening een getrouw beeld van de grootte en de samenstelling van het vermogen van Regionaal Historisch Centrum Limburg per 31 december 2017 en van het exploitatiesaldo over 2017 in overeenstemming met Titel 9 Boek 2 BW.

Maastricht, 28 maart 2017

J.J.M. Kasperski RA

6. Bedrijfsvoering

ANBI

De Gemeenschappelijke Regeling RHC Limburg is een openbaar lichaam. Het RHCL staat geregistreerd als Algemeen Nut Beogende Instelling (ANBI). Volgens de per 1 januari 2015 geldende nieuwe voorwaarden voor een ANBI instelling publiceren wij onderstaand de benodigde gegevens.

Regionaal Historisch Centrum Limburg

fiscaal nummer : 814029450

6.1 Bestuur en directie

6.1.1 Dagelijks bestuur

Namens het Rijk:

J. (Joke) Kersten (voorzitter)

W. (Wilma) Delissen-van Tongerlo

Namens de Gemeente:

M. (Mieke) Damsma (tot 19-12-2017)

J. (John) Aarts (na 19-12-2017)

6.1.2 Algemeen Bestuur (bestuurszetels GR RHCL 6)

Namens het Rijk:

J. (Joke) Kersten (voorzitter)

W. (Wilma) Delissen-van Tongerlo

Namens de Gemeente Maastricht:

M. (Mieke) Damsma (tot 19-12-2017)

B. (Bert) Jongen (vanaf 19-12-2017)

J. (John) Aarts

J. (Jack) Gerarts (vanaf 01-11-2017)

6.1.3 Directie

L. (Lita) Wiggers

6.1.4 Hoofd Bedrijfsvoering / Plaatsvervangend directeur

G. (Henny) Duckers (tot 07-09-2017)

M. (Marc) Cremers (vanaf 07-09-2017)

6.1.5 Vergaderingen en besluiten

Het Algemeen Bestuur heeft in het verslagjaar 2 x vergaderd. Het Dagelijks Bestuur heeft in het verslagjaar 2x vergaderd.

- De nieuwe Gemeenschappelijke Regeling RHCL is op 07-07-2017 gepubliceerd in de Staatscourant.
- Bij de GR RHCL zijn in het verslagjaar door 5 gemeenten en door de provincie Limburg verzoeken ingediend tot toetreding. In opdracht van de colleges van B&W en de GR RHCL zijn nulmetingen opgesteld. De resultaten van deze nulmetingen waren op het einde van het verslagjaar nog niet gereed.
- Op 02-01-2017 heeft het traditionele Nieuwjaarsbuffet plaatsgevonden voor bestuurders en personeel.
- Verantwoording honorering Bestuur en Directie geschiedt conform de wet Normering Topinkomens (WNT).

6.1.6 Beloningsbeleid

Bestuur

Bestuursleden benoemd in de GR RHCL ontvangen voor de uitoefening van hun functie geen beloning. Kosten die door bestuursleden worden gemaakt worden vergoed en er wordt een presentiegeld uitgekeerd. Aan bestuurders werd in 2017 voor totaal € 1.279 aan presentiegeld en onkostenvergoeding betaald.

Directie

Het RHCL personeel en de directeur worden betaald volgens de cao gemeente Maastricht. De directeur, in dienst sedert 1 april 2010 met een fulltime dienstverband, is ingeschaald conform het functieboek RHCL op functieschaal 15 cao gemeente Maastricht. Het beloningsbeleid van het RHCL voldoet aan de wet normering topinkomens (WNT). Zie voor loonschalen gemeente Maastricht: www.car-uw.nl

6.2 Gebouw

6.2.1 Algemeen

Gedurende het gehele jaar heeft de Rijkshuisvesting naar aanleiding van de wijziging Rijkshuisvestingstelsel voor RHC's een groot beslag gelegd op de afdeling Bedrijfsvoering. Veel tijd en energie is gestoken in de voorgenomen wijziging en de daarbij aanwezige risico's van een mogelijke overname van de onderhoudsplicht. Het streven is om per 1 januari 2019 de wijziging te effectueren. Door bestuur en directie RHCL is een doordachte en zorgvuldige afweging gemaakt van de keuzeopties die er zijn. Het bestuur staat positief tegenover de keuze 'zelf doen' en dus overname van de onderhoudsplicht van het gebouw, onder de voorwaarde dat het eigendom van de door RHCL gebruikte panden niet in eigendom overgaan van Rijk naar RHCL, en heeft aldus en dienovereenkomstig beslist als vervat in haar besluit van 29 november 2017. Ten aanzien van de door het bestuur gestelde voorwaarde, nl. dat de panden niet in eigendom overgaan van Rijk naar RHCL, bestaat overigens nog geen overeenstemming tussen Rijk en RHCL.

6.2.2 Mergelproblematiek

De architect Marc van Roosmalen heeft een gedetailleerde opname gemaakt van gebreken en schades in de mergelgewelven. In november heeft de firma Fer Rouwet B.V. het gewelf van de kapel uitgebreid gerepareerd. Voor de huismeesters is het zaak om de kerk en de kapel te blijven monitoren op uitvallend mergel.

6.2.3 Overige werkzaamheden

- Er is gestart met de rondgang en opname van uit te voeren buitenschilderwerk door RVG (Rijksvastgoedbedrijf). In het voorjaar van 2018 zal met deze werkzaamheden worden gestart.
- In mei heeft Strukton Workspere B.V. werkzaamheden verricht aan de glazen deur naar de Commandantswoning. De douche in de expeditie is weer operationeel en wordt i.v.m. legionellabestrijding wekelijks onderhouden.
- Het onderhoud van de liften is ingaande juni aan KONE B.V. uitbesteed.
- Eind oktober is een nieuwe koelmachine voor de Commandantswoning geleverd en geplaatst. Rond mei 2018 zal deze koelmachine in bedrijf worden genomen.
- Naast hun normale werkzaamheden hebben de huismeesters intensief meegeholpen met de opbouw van de tentoonstelling 'Pioneers'.

6.3 ICT

6.3.1 Overgang ICT-diensten van O4S naar True

Op 12 juni 2017 is de door RHCL gecontracteerde ICT-dienstverlener O4S (Open For Support Limburg B.V.) overgenomen door True (True Workspace Zuid-Nederland B.V.). Sindsdien ondersteunt deze laatste onze gehele ICT-omgeving.

6.3.2 Wifi uitbreiding

In november is een Wifi-uitbreiding gerealiseerd.

6.4 Secretariaat

De tijdelijke versterking van het secretariaat door mevr. E. van Hoorn voor 8 uur per week is per 1 oktober verlengd. Het contract is per maand wederzijds opzegbaar. In verband met genoemde tijdelijke versterking van het secretariaat is voorts per 1 oktober een contract voor 3 maanden aangegaan met mevr. S. Titahena, welk contract aansluitend met 3 maanden werd verlengd. De tijdelijke versterking van het secretariaat is het gevolg van langdurige ziekte van de vaste secretariaatsmedewerker.

6.5 Personeel

6.5.1 Personele opbouw

Soort	Aantal	Fte	Bijzonderheden
Vaste dienst	29	24,20	-
Aanstelling voor bepaalde tijd	5	3,15	-
MTB overeenkomst	2	1,60	-
Traineeship Archivaris	1	0,60	-
Uitzendkracht	4	1,65	Via uitzendorganisatie Driessen HRM
Stagiair	1	-	-
Projectmedewerker	2	-	Voor het project 'Domaniale Mijn'
Vrijwilliger	31	-	Waarvan 20 medewerkers voor 'Wie Was Wie'
Detachering	2	-	Vanuit het gemeentearchief Sittard-Geleen en vanuit de gemeente Simpelveld

6.5.2 Aanstellingen

Hfd. Bedrijfsvoering M. Cremers vanaf 15 juni

Hfd. Dienstverlening R. Straatman vanaf 1 september

6.5.3 Jubilea

L. Janssen ev Jongen 40jr. overheidsdienst (per 15-09-2017)

6.5.4 Pensionering

K. van Deijck (per 22-04-2017)

R. Cruts ev Zwart (02-08-2017)

G. Duckers (07-09-2017)

6.5.5 Uitbreidingen en verminderingen dienstverband

Uitbreiding dienstverband tot 25 uur per week: V. Dello

Vermindering dienstverband op eigen verzoek tot 16 uur p/week: A. Konings e/v Hitz (01-01-2017)

Deeltijdontslag op eigen verzoek Th. Van Rensch (per 01-05-2017)

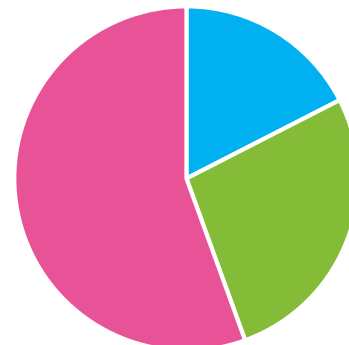
Ontslag op eigen verzoek: A. Peeters (per 01-07-2017)

Ontslag op eigen verzoek: L. Janssen ev Jongen (per 31-12-2017)

6.6 Ziekteverzuim

Ondanks 3 langdurig zieken is het ziekteverzuim in vergelijking met 2016 gedaald van 7,86% naar 5,88%.

Verzuimduur	Criteria	Verzuim (%)	Verzuimdagen
Kort ■	1 – 8 dgn	1,03	101
Middellang ■	8 – 43 dgn	1,59	156
Lang ■	>43 dgn	3,26	321
		5,88	578

6.7 P&O

Met de gemeente Maastricht is een tijdelijke uitbreiding van 0,2 fte personeelsadvies overeengekomen voor de duur van 23 weken. Voor deze invulling wordt de huidige personeelsadviseur ingezet.

6.8 Cursussen en bijscholing

Een medewerker heeft de leergang Nederlands voor gevorderden met succes afgerond. Daarnaast zijn er door verschillende medewerkers cursussen en opleidingen op het gebied van archiefvorming, de digitale overheid en archiefsysteem Mais-Flexis gevolgd. Een aantal medewerkers heeft een 'snelcursus archivistiek' gevolgd met docenten uit onze eigen organisatie. Ook heeft een medewerker een administratieve bijscholing voor het pakket Accountview gevolgd.

6.9 Medezeggenschap

Na een lange periode is er weer een ondernemingsraad bij de organisatie ingesteld. Op 29 september is de verkiezingscommissie bijeengekomen waarbij bleek dat zich drie kandidaten verkiesbaar stellen. Dit betekende dat er geen verkiezingen nodig waren en per 6 november is de medezeggenschapscommissie ingesteld. Op 28 november heeft de eerste vergadering van de nieuwe OR met de bestuurder van het RHCL plaatsgevonden. Op deze eerste vergadering is de werkwijze en de stand van zaken nu en in de toekomst besproken. Daarnaast zijn er een aantal speerpunten voor 2018 vastgesteld.

6.10 BHV

Het BHV-team bestaat uit 7 medewerkers waarvan 4 medewerkers van het RHCL en 3 medewerkers van het SHCL deel uitmaken. Een tweetal medewerker(s) heeft in 2017 het certificaat behaald en alle BHV'ers hebben de bijscholing gevolgd. Allen hebben ook een certificaat voor het volgen van de instructie liften en zijn gemachtigd om bij calamiteiten de liften te ontgrendelen.

7. Feiten en cijfers

Financieel*		2017	2016	2015	2014
BALANS					
Activa	Vaste activa	349	413	453	533
	Vlottende activa	7.658	6.217	4.615	3.075
		8.007	6.630	5.068	3.608
Passiva	Eigen vermogen	822	704	432	382
	Voorzieningen	6.427	5.117	3.737	2.386
	Schulden op lange termijn	250	300	350	400
	Schulden op korte termijn	508	509	549	440
		8.007	6.630	5.068	3.608
EXPLOITATIE					
Baten	Algemene baten				
	- Bijdragen deelnemers	5.019	4.902	4.808	4.789
	Directe baten	198	336	249	170
	Overige baten	51	74	55	64
		5.268	5.312	5.112	5.023
Lasten	Personele lasten	2.073	1.916	1.907	1.867
	Directe materiële lasten	264	322	305	299
	Indirecte materiële lasten	1.431	1.452	1.426	1.387
	Overige lasten	1.362	1.376	1.396	1.386
		5.130	5.066	5.034	4.939
Exploitatiesaldo vóór bijzondere resultaten		138	246	78	84
Bij: bijzondere resultaten		0	0	0	0
Exploitatiesaldo vóór bestemming		138	246	78	84
Exploitatiesaldo ná bestemming		0	0	0	0
*Alle bedragen x 1000					
RATIO's / kengetallen					
Liquiditeit		15,07	12,20	8,41	6,99
Solvabiliteit		0,10	0,11	0,09	0,11
Netto schuldquote		<0	<0	<0	<0
EMU-saldo (x €1.000)		225	383	217	230

8. Relaties en representatie

8.1 Vrienden van het RHCL

De Stichting 'Vrienden van het RHCL' (voorheen: Vrienden van het Rijksarchief) is opgericht met het doel ons werk te ondersteunen en te stimuleren. De Vrienden RHCL hebben in het verslagjaar een financiële bijdrage gegeven aan de restauratie en digitalisering van filmmateriaal van de Maastrichtse cineast Pie Pans.

Op zaterdag 18 maart werd de Jaardag van de Vrienden gehouden in het RHCL. De directeur van het RHCL, Lita Wiggers, schetste de belangrijkste ontwikkelingen en projecten van het RHCL. Vervolgens werd er aandacht besteed aan het 150-jarig bestaan van de Nederlandse provincie Limburg en de Duitse Bond door politicoloog Eric Lemmens. Het middagprogramma bestond uit een lezing door Peer Boselie (gemeentearchivaris van Sittard-Geleen) over volkskundige recepten uit de periode van 1575 – 1900.

8.2 Vertegenwoordiging RHCL

De directeur RHCL vertegenwoordigt het RHCL naar externe relaties en contacten. In werkgroepen en overlegplatformen kunnen diverse door de directie aangewezen medewerkers participeren.

Het RHCL was in het verslagjaar 2017 voor publieke presentatie vertegenwoordigd in:

- ✚ Erfgoed Beweegt Maastricht
- ✚ Erfgoedplatform Limburg en startgroep Erfgoedcoöperatie
- ✚ Commissie Bronpublicaties KLGOG
- ✚ Commissie Landschapsgeschiedenis KLGOG
- ✚ Leitungskreis International Archiv Symposium / Euregionale Archiefsamenwerking
- ✚ Kultureel Overleg Maastricht (KOM)
- ✚ BeNeDeLim (Euregionale uitwisseling medewerkers archiefdiensten)
- ✚ Arbeitskreis Adelsgeschichte/ Werkgroep Adelsgeschiedenis

Het RHCL was in het verslagjaar 2017 formeel vertegenwoordigd in de volgende overleggrema en samenwerkingsverbanden:

- ✚ Convent van Directeuren (Rijks-) RHC's en Nationaal Archief
- ✚ Hoofden Bedrijfsvoeringsoverleg Nationaal Archief en RHC's
- ✚ Relatiebeheerdersoverleg Nationaal Archief
- ✚ Commissie selectie rechterlijke archieven Nationaal Archief
- ✚ Aanwijzingscommissie Rechtbank Limburg
- ✚ Regionaal samenwerkingsverband Informatiemanagement Zuid-Limburg
- ✚ Kring van Archieven Limburg (KVAL)

ARCHIEF

